

Valkonauha

2/2013

KOTI TYHJENEE
– lapset lähtevät
maailmalle s. 18

**Muuttunut
parisuhde s. 22**

Kylli Koski-Tuuri
– uskollinen
valkonauhasisar s. 5

Valkonauha 2/2013

Julkaisija: Suomen Valkonauhaliitto

Toimituksen osoite:

Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 091351 268

www.suomenvalkonauhaliitto.fi
etunimi.sukunimi@suomenvalkonauhaliitto.fi

Päätoimittaja: Anna-Mari Laine

Toimitussihteeri: Irja Eskelinen

Toimituskunta: Pirkko Laakso, Anna-Mari Laine, Marja Kariluoto, Tuulikki Perho, Helena Sipilä

Taitto: Anne Tervahauta / Kuvitella

Lehti ilmestyy 4 numerona
Tilaushinta 15 euroa vsk

Painopaikka: Tammerprint Oy, Tampere

ISSN-L 0355-7219, ISSN 0355-7219 (painettu)
ISSN 2242-0045 (verkkójulkaisu)

Kannen kuvat: Kari Ehonsalo

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Kylli Koski-Tuuri	5
Savi ja valaja	7
Jumalan lahja	8
Elämän taitekohta	11
Suomalaisen elokuvan merkkihenkilö	
Teuvo Tulio	12
Kolumni	17
Koti tyhjenee – lapset lähtevät maailmalle	18
Kirjaviisaat	20
Muuttunut parisuhde	22
Santa Maria sopra Minerva – gotiikan helmi Roomassa	26
Eläin työparina psykoterapiassa	28
Kuinka minusta tuli valkonauhasisar ja mitä sen jälkeen	31
Jäsenistö koolla	34
Eläviä sanoja	36

Suomen Valkonauhaliitto – Förbundet Vita Bandet i Finland r.y.

Liitto on vuonna 1905 perustettu kristillisyhteiskunnallinen naisjärjestö, joka toimii yksilöiden, perheiden ja yhteiskunnan hyväksi. Liitto on jäsenenä World's Woman's Christian Temperance Unionissa. Liitto ottaa vastaan testamentteja ja lahjoituksia. Pankkiyhteys: Sampo IBAN:FI98 8000 1100 0623 23

Puheenjohtaja

HuK Anna-Mari Laine

Varapuheenjohtajat

Terveydenhoitaja Hannele Jalkanen
Pankkivirkailija (eläk.) Tuulikki Perho

Pääsihteeri

Pastori Irja Eskelinen

Toimistos sihteeri

Nina Hurtamo

Liiton ylläpitämät

Valkonauhan Kotipesä Helsingissä
Liisankatu 27 A 3, 00170 Helsinki
puh. 091351 268

Opiskelijakoti Helsingissä

Snellmaninkatu 27 D 18, 00170 Helsinki

SuurHelsingin Valkonauha ry:n ylläpitämä

Liisankoti
Lepolantie 49, 00660 Helsinki

Ajatuksia äitienpäivänä

Kevätaurinko valaisee ympäristömme. Säteet tunkeutuvat myös sielun sopukoihin. Kevätsunnuntai, äitienpäivä, herättää monenlaisia ajatuksia ja tunteita. Se ei ole vain iloinen päivä, sillä siihen voi sisältyä myös surua, kaipausta, pettymystä, syyllisyyttä, häpeääkin. Parhaasta äitiyden toteuttamisestakin kilpaillaan.

Äidin osa on ristiriitainen. Se alkaa täydellisestä symbioosista lapsen kanssa. Seuraavana on arkipäivien ketju, jota pyhät katkaisevat. Tavalinen arki on kasvun paikka, yhdessä elämisen korkeakoulu, jossa saa käyttää kaikkia kykyjään. Heikkoudetkin tulevat näkyviin. Terveellä järjellä on jatkuvasti käyttöä, sillä päämääränä on lapsen itsenäinen elämä, joka samalla merkitsee luopumista.

Annan mielelläni meille äideille lahjaksi Jevgeni Jevtusenkon runon

Äidit lähtevät

Äidit menevät pois meidän luotamme hiljaa, varpaillaan, me nukumme kylläisinä, rauhallisesti, emmekä huomaa tätä pelottavaa hetkeä. He eivät lähde äkkiä, he menevät hitaasti oudosti, lyhyin askelin pitkin vuosien askelmia. Hermostuneina me jonakin vuonna muistamme syntymäpäivät, järjestämme heille juhlat mutta tämä myöhästynyt intomme ei pelasta heidän sielujaan eikä meidän sielujamme; he etäännyvät etäännyntään etäännyvät. Heräten unesta ojennamme kätemme heidän jälkeensä mutta ne osuvat ilmaan, ilmaan on kasvanut lasista seinä; on tullut se hetki kyyneleet salaten me katsomme: hiljaisina karuina rivistöinä äidit kulkevat pois meidän luotamme.

(Runoni 1984)

TUULIKKI PERHO
Varapuheenjohtaja

Ikäihmisille suunnattu ystävä- ja virkistystoiminta

poimintoja vuoden 2012 vuosikertomuksesta

TARU KOIVISTO

Kuva otettu Helsingin Kukkaskartanosta, jossa mukana oli myös Viola-neiti ilahduttamassa asukkaita.

- **Airi Putkonen** Helsingin Valkonauhasta vieraili Matinpiston palvelutalossa Vantaalla vanhusten ulkoiluttaja-ystävänä. **Anneli Klemetti** ja **Marita Saarela** Helsingin Valkonauhasta toimivat ikäihmisten keskustelukerhon ohjaajina Kinaporin palvelukeskuksessa Helsingissä. Lappeenrannan Valkonauhan jäsenet vierailivat säännöllisesti Lauritsalan Selmankodissa ja Onnelantien palvelutalossa ja järjestivät niissä ohjelmaa. Hämeenlinnan Valkonauhan jäsenet vierailivat vanhusten palvelutaloissa.

- MuM, musiikkiterapeutti **Taru Koivisto** järjesti musiikkiterapeuttisia laulattamisohjelmia seuraavissa eri puolilla pääkaupunkiseutua sijaitsevista hoitokodeista ja vanhainkodeista: Päiväkumpu, Matinpisto, Jänismäki, Kukkaskartano, Kustaankartano, Liesitori, Pakila, Saga ja Iltala. Yhteensä tapahtumia oli 61 kertaa ja keskimäärin 20–30 vanhusta kerrallaan osallistui näihin tilaisuuksiin. Lisäksi mukana oli henkilökuntaa. Osassa paikoista yhteislauluhetket välitettiin päiväsalista keskusradion kautta myös huoneisiin.

YSTÄVYYDEN KÄPY -KONSERTIT JA -TYÖPAJAT on otettu hyvin vastaan

- Kevään aikana on viety eteenpäin sanomaa ystävyysdestä, yksinäisyydestä, erilaisuudesta, hyväksytyksi tulemisesta, kohtaamisesta ja ymmärtämisestä; elämän aarteista, joita on tärkeä muistaa vaalia. Tapahtumia on ollut yli kaksikymmentä ja niihin on osallistunut 506 lasta ja 128 aikuista. Toiminta jatkuu syyskaudella. Hankkeesta löytyy enemmän tietoa Valkonauha-lehden numerosta 1/2013. Lehti on luettavissa myös liiton sivuilla www.suomenvalkonauhaliitto.fi.

Kylli Koski-Tuuri

– jämtti ja uskollinen valkonauhasisar

Aloittaessani vuonna 1986 Suomen Valkonauhaliitossa tutustuin saman tien turkulaisiin valkonauhasisariin. Kylli oli yksi näistä Turun Valkonauhan keskeisistä vaikuttajista, olihan hän yhdistyksen sihteeri. Ensimmäisenä syksynäni matkustin Turkuun, sillä siellä järjestettiin Raittiusmessut johon Valkonauhakin pystytti omat näyttelypöytänsä. Kylli tuli osastollemme yhdeksi ”päivystäjäksi” ja saatoimme jatkaa toisiimme tutustumista pidemmän aikaa, sillä olimme yhdessä Raittiusviikon avajaisjuhlassa. Kylli vei minut myös ruokailemaan kodikkaaseen kahvilaan ja juttelimme monista asioista. Erityisesti minua kiinnostivat Kyllin kokemat elämäntapahtumat: nuorena kahden pikkupojan äitinä sotalleskeksi jääminen ja sen jälkeinen itsellinen elämä poikia luotsaten ja omaa työelämää rakentaen.

Kylli Koski-Tuuri omaa sukuaan **Järvinen** syntyi Ikaalissa 16.2.1912. Hänen isänsä, **Juho Konrad**, oli tarmokas ja yhteiskunnallisesti valvetunut Ahlströmin piirimies

ja uittopäällikkö ja äiti, **Sanni** omaa sukuaan **Köppi**, monitaitoinen huushollin taitaja, jolla oli takana hyvin käyty meijerikoulu ja vuosia meijerskana. Avioiduttuaan Sanni-äiti jäi kuitenkin kotiin hoitamaan viittä lasta ja laa-

teiskunnallisia näköalapaikkoja. Kyllin äiti oli aktiivinen Lotta Svärdissä ja kaikki kodin piiriin liittyvä oli äidin sydäntä lähellä kuten kärsityöt, säilöminen, leipominen ja puutarhanhoito.

Kyllistä huokui se, että hän sai varttua tasapainoisessa ja rakkaudessa kodissa vaikkakaan maailmanhistorian suuret mullistukset eivät menneet Kyllin perheenkään ohitse jälkiä jättämättä. Kyllin eno, asemamies Humppilassa, kaatui kansalaissodassa luoteihin ja lapsuuden kodissa asui useita sotapakolaisia. Lapsilla oli läheiset välit myös sukulaisiin ja erityisesti Kyllin äidin **Ida**-sisar oli kuin toinen äiti, jonka luona vietettiin usein kesä Köyliössä. Myös **Maria Kotlinilla**, venäläisen upseerin leskellä, oli Kyllin maailmankuvalle suuri merkitys. Maria oli muuttanut tyttärensä **Annin**, venäjän kielen maisterin, mukana Ikaalisiin asettuen asumaan Kyllin kotitaloon ja sittemmin pihapiirissä sijainneeseen erilliskotikseen. Tästä kodista muodostui paikka, jossa sai kuunnella tarinoita toiselta, suorastaan ihmeellisestä

Kylli 16.2.1912 – 19.5.2005

jaa taloutta. Isän tehtävät olivat erityisen vastuullisia. Piirimies ja uittopäällikkö vastasi metsien ostosta, hakkuusta ja myös vesiteitse kuljettamisesta Ahlströmin tehtaalle. Isällä oli kuitenkin innostusta ja aikaa myös yhteiskunnallisiin tehtäviin ja erityisesti sanomalehden johtokunta ja osuusliike-aate tarjosivat yh-

maailmasta Marian kauniissa kodissa. Kyllistä oli mukava istua ja kuunnella mitä kaikkea venäläistaustaisen upseeriperheen elämään oli kuulunut.

Kylli asui lapsuuden kodissa parikymppiseksi ja samalla työskenteli maanmittarin harjoittelijana Ikaalisissa. Vuonna 1932 hän huomasi Uudessa Suomessa lehti-ilmoituksen vapaana olevasta paikasta töysäläisessä maanmittaustoimistossa. Sitä paikkaa Kylli haki ja tuli valituksi. Tehtävään kuuluivat ruoka ja asunto palkan lisäksi. Asunto oli **Alvar Aallon** suunnittelemissa hienossa talossa, mutta ”toisen katon ja kontrollin alla”. Ei se kuitenkaan Kylliä haitannut, sillä toimistossa työskenteli ”oikein lysti lauma” polyteknikkoja sun muita alalle aikovia. Tilanne kuitenkin muuttui kun Kylli tutustui Tuurista syntyisiin olevaan **Niilo Koski-Tuuriin**, joka toimi Töysän ”mettäkylän” koululla opettajana. Saatuaan esimieheltään, insinööriltä, luvan saattoi Kylli aloittaa seurustelun ja nuoret avioituivat vuonna 1938.

Maailma oli kuitenkin muuttumassa. Niilo haki 1939 Ilmajoelta virkaa, koska vauva oli tulossa ja nuori perhe mieli parempien yhteyksien varteen. Niinpä elokuussa lähti muutto-uorma liikkeelle, kuorman päällimmäisenä koirankoppi.

Pieni poika syntyi syyskuussa ja jäi kastamattomana odottamaan kun Niilo-isä kutsuttiin aseisiin. Kaikkiaan isän reissu kesti lähes vuoden, mutta tästä ensimmäisestä reissusta Niilo sai palata rauhan töihin. Kylli odotti toista vauvaa kesäkuussa 1941 kun liikekannallepano astui voimaan. Kylli kuvaa, että elämä oli sellaista ”kaihoelämää”. Niilo ehti käydä vain kerran kotona lomalla ennen kuin tarkka-ampujan luoti haavoitti häntä vuoden 1942 puolella Karjalan Kannaksella Valkeasaaren taisteluissa. Luoti osui kaulaan ja Niilo kuljetettiin hevosen vetämällä reellä Viipuriin sotasaairaalaan, jossa hän eli vielä kymmenen päivää. Kyllillä ei ollut mahdollisuutta päästä Niiloa katsomaan, mutta tästäkin Kylli saattoi löytää ”jotain hyvää”. Se hyvä on se, että Niilo sai olla viimeiset päivät turvassa ja hoidossa.

Isku oli kuitenkin raskas ja jätti Kyllille ikuisen kaipuun menetetyistä rakkaista ihmisistä. Kaipauksen keskelle iloa ja onnea toivat pienet pojat, **Paavo** ja **Risto**, joiden kanssa hän muutti Ikaalisiin ja siihen samaan sivurakennukseen, jossa oli lapsena kuunnellut Marian kiehtovia tarinoita. Nyt olivat tarinat toiset ja arki vaati monenlaista ponnistelua. Kun Kyllin äiti kuoli, jäi Kylli poikineen kahdestaan isänsä kanssa ja muutti takaisin lapsuudenkotiinsa. He sai-

vat palkattua apua ja niin Kylli pääsi takaisin työelämään. Näin elämä meni eteenpäin kunnes työnantaja muutti Turkuun ja ehdotti, että Kyllikin muuttaisi sinne ja ottaisi työn kartanpiirtäjänä Turusta. Niin Kyllistä ja pojista tuli turkulaisia. Suunnitelma oli aika hyväkin, sillä näin pojat pääsivät parempiin kouluihin ja kaikki saattoivat viihtyä uudessa kotikaupungissaan.

Kyllille oli varsin luontevaa lähteä mukaan Valkonauhan kaltaiseen järjestötyöhön. Siihen häntä innostivat vanhempien antama esimerkki ja Valkonauhan arvomaailma. Toisaalta Turun Valkonauhan silloisen puheenjohtajan **Anita Käärin** pariin Kylli oli oivallinen. Molemmat olivat toimissaan perusteellisia ja järjestötyölle omistautuneita. Nähdäkseni heidän yhteispelinsä sujui mukavasti. Kylli eli pitkän elämän ja vielä yli 90-vuotiaana hän selkeällä äänellä, hyvällä muistilla siunattuna, muisteli kasetille lapsuuttaan, nuoruuttaan ja aikuisikänsä. Sain nuo Paavo-pojan äänittämät kasetit käyttööni ja istuessani Liisankadun pihanpuoleisessa huoneessa ja kuunnellessani Kyllin tarinointia mieleeni nousivat monet kuvat: Kylli liiton kokouksessa aina asiallisena ja selkeästi mielipiteensä ker-

(Jatkuu sivulle 33)

Savi ja valaja

Apostoli Paavali kirjoittaa 2. Korinttilaiskirjeensä 4. luvussa Kristuksen kirkkaudesta ja jatkaa sitten: ”Tämä aarre on meillä saviastioissa, jotta nähtäisiin tuon valtavan voiman olevan peräisin Jumalasta eikä meistä itsestämme.”

Jotain samaa on profeetta Jeremian saamassa sanomassa. Ensin hän sai kehotuksen mennä saventalajien työpajaan. Siellä katsellessaan saventalajien muovaamista hän sai Jumalalta sanoman: ”Katso, niin kuin savi on valajan kädessä, niin sinä, Israelin kansa, olet minun kädessäni.”

Jokaisella kristityllä on lupa sovittaa näitä molempia kohtia itseensä. Uskomme kautta, sen vajavaisen ja heikonkin, meillä on omanamme aarre. Se aarre on osallisuus Jeesuksen sovitustyöhön ja sen kautta iankaikkiseen elämään ja enemmänkin: se aarre on Jeesus itse.

Tuon aarteen rinnalla käy se, mitä me itse olemme, kovin vähäiseksi, jossain mielessä aivan merkityksettömäksi. En tarkoita sitä, ettemme ihmisinä olisi arvokkaita tai ettemme tekojemme kautta saisi aikaan hyviä ja tärkeitä asioita. Tarkoitan sitä, että olimme mitä hyvänsä, olemme sitä Jumalan antamien lahjojen tähden ja että Jumala on itse joka tapauksessa verrattomasti suurempi. Olemme todellakin kuin savi suuren valajan käsissä.

Luin kerran kuvauksen Raamatun maiden saventalajien työstä ja yllätyin monesta asiasta. Luonnosta löytyvä savi tarvitsee ensin puhdistamisen. Sen jälkeen tarvitaan useita kertoja vaivaamista ja muokkaamista ja välillä saventalajien on annettava olla ”tekey-

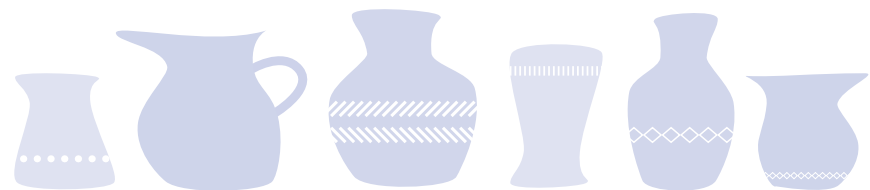
tymässä”. Vasta monien valmistelun jälkeen päästään saventalajien muovaamiseen, kuivaamiseen ja polttamiseen, jotka kaikki vaativat paljon kärsivällisyyttä, jos mielitään saada aikaan ensiluokkainen tulos.

Tällä kaikella on merkityksensä, kun ajattelemme, että Jumala tahtoi verrata suhdettaan meihin saventalajan ja saventalajien suhteeseen. Jumalalla on hyvä suunnitelmasa meidänkin elämällemme. Kuinka paljon hän näkeekään vaivaa meidän vuoksemme, jotta hänen hyvä tahtonsa voisi tapahtua. Meidän tarvitsemme puhdistumista ja muovaantumista ja monta kertaa se tapahtuu vain vaikeuksien kautta.

Usein me olemme kärsimättömiä ja hylkäämme Jumalan tahdon. Usein pilaamme sen työn, jota hän on tekemässä. Saventalajien työtä katselemalla näemme kuitenkin, että aina voi aloittaa alusta. Jopa silloin, kun jo poltettu ja valmis astia menee rikki! Sirpaleet täytyy tosin murskata kokonaan, mutta sen jälkeen ne ovat entistä käyttökelpoisempia. Parhaat astiat tulevat savesta, jossa on mukana jo ennestään muokattua ja poltettua savea.

Meidän elämämme on Jumalan käsissä. Me voimme koettaa kieltää sen tai voimme unohtaa sen tai voimme suostua siihen ja jättäytyä turvallisesti hänen käsiinsä. Jumalan käsissä jokaisella on tulevaisuuden toivo. Jumala voi aina luoda uutta. Myös rikkinäisestä elämästä.

JUHA HEIKKILÄ
Kappalainen,
Lapinlahden seurakunta

Jumalan lahja

”Äiti, olet maailman ihanin äiti.
Rakastan sinua niiiiiin paljon.”
Sydämeni lähes pakahtuu,
kun tulen jälleen kerran kotiin
matkoilta ja vastassa on oma ihana
pippurisilmäni, Leonora, joka
tervehtii minua isolla halilla.

Äitiys ja vanhemmuus ovat asioita, joita on vaikea harjoitella etukäteen. Kuitenkin ne ovat meille kaikille sisäänrakennettu ja uusi jäsen perheessä vain nostaa ne pintaan. Biologisessa äitydessä raskauden aikana äiti varmaankin hiljalleen kypsyy vanhemmuuteen. Adoptiossa pitkän odotuksen jälkeen tilanne konkretisoituu hyvin nopeasti. Vaikka kuinka yrittäisi etukäteen pohtia ja miettiä, niin kuitenkin tilanne on uusi.

Olen aina uskonut Jumalan johdatukseen ja tiesin, että jos on tarkoitettu, niin mekin saamme rakastaaksemme lapsen. Adoptioprosessi oli pitkä ja se tuntui välillä mekaaniselta. Sen jälkeen kun paperimme lähtivät Kiinaan, asia muuttui unenomaiseksi. Unelma omasta lapsesta oli läsnä koko ajan, mutta kuitenkin niin epätodellisena.

Olin heinäkuussa 2007 katselemassa peruskorjauksessa olevaan kotiimme uunina, kun kännykkäni soi. Pelastakaa Lapista soitettiin ja kerrottiin, että he olivat saaneet neljä ja puolivuotiaan **Mao Huan Xiaon** paperit Kantonista. Tyttöä ehdotettiin meille. Soittaja sanoi lähettävänsä sähköpostilla Huan Xiaon kuvan ja lähettävänsä paperit käännettynä meille, jotta voimme päättää hyväksymmekö hänet perheenjäseneksemme. Silloin tuntui aika hassulta, että ikäänkuin päättäisimme huolimmeko hänet vai emme. Tietysti hänet on meille tarkoitettu ja piste.

Tietokoneen kuvaruutuun ilmestyi pienen mustatukkaisen tytön vakavakatseen kuva. Siinä hän oli, monen vuoden odotuksen jälkeen.

Emme olleet pohtineet yhdessä nimikysymystä etukäteen. Mielessäni olin riimitellyt nimiä. Kysyin mieheltäni onko hänellä toiveita. ”**Leonora**”; hän sanoi heti. Hän oli selvästi pohtinut asiaa ja suvussa periytyvästä **Leonard**-nimestä kehittänyt Leonoran. Tyttäreemme kyseli usein nimensä alkuperää, koska se ei ole perinteinen suomalainen nimi, mutta oli tyytyväinen kuullessaan, että Espanjan prinsessa on nimeltään Leonora.

Seuraavat pari kuukautta kuuluivat hakumatkaa järjestellessä. Syyskuussa lensimme Kantoniin hakemaan tyttärtämme. Perhosiä oli suunnattomasti vatsassa, kun toisena perilläolopäivänä lähdimme Kantonin viralliseen adoptio-toimistoon. Odo-

timme ulkona ja ennen Huan Xiaon saapumista toimistoon tuli useita ”lähetyksiä”: pienen pieniä tyttövauvoja, joita jännittyneet eri puolelta maailmaa saapuneet tulevat vanhemmat odottivat. Sieltä hän sitten saapui hoitajiensa kanssa, dalmaalaisaurinkolasit silmillään, laminoitua tulevan äitinsä kuvaa heiluttaen.

Menimme sisään ja meidät esiteltiin toisillemme. Meidän oli seuraavana päivänä määrä allekirjoittaa viralliset paperit, joten vaihdos tapahtui nopeasti. Huan Xiao annettiin syliini ja hoitajat vilkuttivat hänelle. Hän ei itkenyt, puristi tiukasti kaulastani, kun astuimme sisään autoon. Olimme nyt vanhempia; isä ja äiti.

Ensimmäinen vuosi meni nopeasti. Aika kultaa varmaankin muistot, kun minusta tuntuu, että asiat sujuivat yllättävän hyvin. Yhteistä kieltä meillä ei ollut, mutta Leonora oli päättänyt tulla toimeen ja uusi äidinkieli tarttui vauhdilla. Tarhan tädit tukivat sopeutumista ja Leonoralta oli päiväkodissa hyvä olla.

Voi miten ylpeä olin hänestä joka päivä. Äitiys puhkesi kukkaan; se oli huolehtimista, rakastamista, niin antamista kuin saamista. Haasteita riitti arjen pyörittämisessä. Työ vei viikoittain Helsinkiin. Ensimmäiset kaksi vuotta kävin keskelä viikkoa kotona peittelemässä Leonoran unten maille ja saattamassa hänet aamulla päiväkotiin. Yhteistä arkea meillä ei oikein ollut. Isä sai nauttia vanhemmuudesta yllin kyllin, kun äiti oli paljon pois. Siinäkin oli oma johdatuksensa; tyttären ja isän suhde on lämmin ja hyvin läheinen. Heillä on omat juttunsa ja Leonora muistaa aina rakkautta tunnustaessaan rakastaa myös isää.

Läheisten tuki on ollut tärkeä. **Kega** ja **Oma** (nykyisin vaari ja mummu) ovat olleet mukana luomassa onnistumisen edellytyksiä arjen hallinnalle. Työstäni johtu-

va kotoa poissaolo tuntui joskus ahdistavalta ja riittämättömyyden tunne kalvoi rintaa. Kuinka montaa kertaa toivoin, että olisin voinut olla paikan päällä lohdutamassa eikä vain yrittänyt hokea, että vain pari yötä ja sitten äiti tulee kotiin. Mummulle on aina voinut soittaa ja pyytää apua.

En enää muistakaan millaista elämä oli ennen Leonoraa; en halua muistaa. Sydämeni sykähtää, kun Leonoran ääni hehkyttää ja hän pyörähtää iloisena ja onnellisena pari tanssiaskelta. Tai matkoilla ollessani yhtäkkiä kännykkä piippaa ja

näyttöruutuun ilmestyy Leonoralta pu-naisia sydämiä.

Haluan olla hyvä äiti ja opettaa tyttärelleni asioita, joita oma äitini on minulle opettanut. Iloitsen, että Leonorasta on kehkeytymässä käsityöihminen. Ompelujokortti on ajettu ja hänen haaveissa on oppia ompelemaan niin kuin äiti ja mummo. Haluan opettaa Leonoran välittämään lähimmäisistä ja olemaan suvaitsevainen. Toivon, että osaisin olla yhtä hyvä äiti hänelle kuin oma äitini on ollut minulle.

Sitten, kun hetki on oikea haluan lukea Leonoralle seuraavan runon.

Olipa kerran kaksi naista, jotka eivät tuntenee toisiaan.
Toista et voi muistaa, toista kutsut Äidiksi.

Kaksi erillistä elämää loi sinun elämäsi.
Toisesta tuli johtava tähtesi, toisesta tuli aurinkosi.

Ensimmäinen antoi sinulle elämän, toinen opetti sinua elämään sitä.
Ensimmäinen antoi sinulle rakkaudenkaipuun, toinen vastasi siihen.

Ensimmäinen antoi sinulle kansallisuuden, toinen antoi sinulle nimen.
Toinen antoi sinulle taidon siemenen, toinen antoi sinulle tavoitteet.

Toinen antoi sinulle tunteet, toinen hyväili pois pelkosi.
Ensimmäinen näki ensimmäisen sulaisen hymysi, toinen pyyhki kyyneltesi.

Toinen luopui sinusta – hänellä ei ollut valinnanvaraa.
Roinen rukoili lasta – ja Jumala johti hänet luoksesi.

Ja nyt kysyt kyynelten läpi kysymyksen, joka on vuosien läpi esitetty:
perintö vaiko ympäristö – kumpi on tehnyt sinut juuri sinuksi?
Ei kumpikaan, rakkaani – ei kumpikaan vaan kaksi erilaista rakkautta.

(Vapaa käänös runosta *Legend of an adopted child, Adoptiolapsen tarina*. Kirjoittaja tuntematon.)

SUVI LINDÉN
Oulu

ELÄMÄN TAITEKOHTA

Miten monenlaisia taitekohtia elämässä onkaan. Toisia me itse suunnittelemme, valmistelemmekin, ehkä kauankin. Toiset tulevat eteen yllättäen, odottamatta. Jotkut ovat suurempia, jotkut pieniä, mutta merkityksellisiä.

Eräänä aurinkoisena kesäpäivänä lähdin asioille kaupungin keskustaan. Korttelin päässä kotoa vastaani tuli tuntematon nainen, joka halusi puhua minulle Kristuksen rakkaudesta, johdatuksesta.

Kerroin, että johdatus on elämässäni arkipäiväinen, aina läsnä oleva asia, että luotan siihen. Kerroin, että se on auttanut, suojellut ja varjellut minua, vienyt paikkoihin, jonne en olisi ikinä kuvitellut meneväni.

Että Jeesus on aina lähellä, nyt ja tässä. Se on ihmeellistä!

En enää muista vuosien jälkeen tarkkaan, mitä nainen sanoi, vain kohtaamisen tunnelman muistan.

Lähdimme kumpikin tahoillemme. Muutaman askelen päässä havahduin siihen, että suuni avautui ja kuulin sanovani ääneen: ”Halleluja!” Hetkinen! Mitä minä sanoin! Kuuliko joku? Jos kuuli, mitä ajatteli kuulemastaan ja ihmisestä, joka lausuu kadulla ääneen ”Halleluja!”? Oli pakko pysähtyä. Miksi minä noin reagoin?

En kai sentään hävennyt sitä, että sydämen kyllyydestä suu puhui, kiitollisuus halusi kohota ylistyksenä ilmoille, sanaksi liikenteen metelin keskelle, ehkä jonkun korville kuul-tavaksi?

Siinä hetkessä kirkas ajatus täytti mielen:

Hyvänen aika! Jos kaduille mahtuu niin monta kirousta, vihaista ja rumaa sanaa eikä niihin juuri kukaan enää kiinnitä huomiota, kuinka ei sinne mahtuisi yksi Halleluja!

Ja minun sydämeistäni se lähti! Ja minä toistin sen, kyynel-leet silmissä, kun otin seuraavan askeleen!

SIRKKU HEINÄLUOTO
Tamperelainen trubaduuri,
laulurunoilija ja säveltäjä

Suomalaisen elokuvan merkkihenkilö

Teuvo Tulio

Olen lapsena kuullut nimet **Teuvo Tulio** ja **Valentin Vaala**. Muistan nimet, koska ihmettelin itsekseni kuinka joillakin ihmisillä on oudot nimet? Silloin en tiennyt, että ne olivatkin taiteilijanimiä. En ollut myöskään selvillä siitä, että kyseiset herrat olivat filmi-ihmisiä. Oman lapsuuteni elokuvamuistot ovat 1950-luvun puolivälistä, jolloin Tulion ohjaajan ura alkoi hiipua.

1920-luvulla ihmiset kävivät usein elokuvissa. Nuoriso kävi kaupungeissa luitinradoilla, joissa oli myös tanssia ja bandyn peluuta. Näissä riennoissa tapasivat toisensa Valentin Vaala ja **Theodor Tugai**. He päättivät tehdä yhdessä elokuvan. Filmin piti olla eksoottinen ja Suomen oloihin sopiva, joten siinä täytyi olla mustalaisia. Elokuva oli tehtävä amatöörivoimin. Vaala keksi, että Theodor sopisi erinomaisesti tämän ensimmäisen yrityksen päähenkilöksi. Otettiin koekuvia ja todettiin Tugaissa olevan jotakin valentinomaista. **Rudolf Valentino** oli tuolloin naisten palvoma Hollywood-tähti. Tugain ystävien *Tulenkantaja*-lehti omisti kansikuvan tulevalle tähdelle elokuvassa *Mustat silmät*. Vaala ja Tugai uskoivat, että kaikki käy hyvin, vaikkei rahasta eikä muustakaan tarpeellisesta ollut tietoa. He tekivät käsikirjoituksen, jossa oli kolmiodraama.

Useat ihmiset auttoivat elokuvanteossa. Mesenaattina oli perhetuttava **Armas Vilamo**. Valokuvakauppias **Lindelöf** lainasi kameran ja tuli varmuuden vuoksi itse kuvaajaksi kesälomallaan. Lindelöf oli kuvannut aikaisemmin joitakin dokumenttifilmejä. Heimopäällikkö **Kalle Hagerin** suosiolla Malmin mustalaiset tulivat avustajiksi. Kuvauspaikka oli myös Malmilla, jossa Vaalan ystävä ballerina **Lucia Nifontova** tanssi hurmaavasti suuressa mustalaisten juhlassa. Sisäkuvat saatiin filmattua tuttavien kauppana ravintola Trocaderossa, joka juuri silloin oli suljettu kolmeksi kuukaudeksi kieltolain rikkomisen takia.

Tappiota ei tullut, mutta tekijöille jäi vain kunnia. Niinpä Vaala ja Tugai päättivät jatkaa samaan tyyliin. Syntyi toinen mykkäelokuva *Mustalaishurmaaja*, joka muistutti kovasti edeltäjänsä. Nämä elokuvat tehtiin vuonna 1929. Theodor Tugai näytteli viidessä elokuvassa, jotka tehtiin vuosina 1929–1935. Viimeinen elokuva *Fredlös (Sortuneita)* tehtiin Lapissa. Ohjaajana ja toisena käsikirjoittajana oli tanskalainen **George Schnévoigt**. Juoni kulkee eteenpäin troikalla ja pulkalla kohti huiMaavia tapahtumia lappalaisten ja porolaumojen keskuudessa. Suomalainen mainos hehkutti, että elokuva tempaisee rauhtaisella kädellä sydänjuurista. Kriitikko

Robin Hoodin silmissä armon sai vain lappalaispoika Paavaa esittänyt kuvankaunis mongolipoika Tugai, josta tuli kesällä 1936 Adamsin filmin elokuvaohjaaja Teuvo Tulio.

Teuvo Tulio ohjasi 16 elokuvaa reilun 30 vuoden aikana. 1930-luku oli kirjoihin pohjautuvien elokuvien kausi. Se alkoi **Johannes Linnankosken** teoksen *Taistelu Heikkilän talosta* filmatisoinnista. Koska tämä menestyi hyvin, seuraavana oli vuorossa jonkin tunnetun romaanin filmmaus. Sillanpäästä odotettiin nobelistia, joten hänen *Nuorena nukkuneen Silja Salmelus* olisi sopiva elokuva-aihe. Koska Sillanpäästä luettiin myös Ruotsissa, Tulio arveli, että *Nuorena nukkuneesta* kannattaisi tehdä kaksikielisessä Suomessa versiot molemmilla kielillä. **Yrjö Kivimies** ja Teuvo Tulio alkoivat tehdä käsikirjoitusta, koska olivat saaneet kirjan filmausoi-keudet kustantajalta. **Regina Linnanheimo** oli konekirjoittajana, jolle samalla sel-

visi mitä Tulio tahtoi ja mihin hän pyrki. Tämä oli tärkeää, sillä Regina näytte-
lisi pääroolin.

Sillanpään romaanissa oli kaunista maalausellista kieltä, josta piti karsia paljon ja lisätä repliikkejä. Kivimiehen taidolla ja Tulion sisulla käsikirjoitus saatettiin loppuun. Oli aika neuvotella Sillanpään kanssa. Kun Tulio seurueineen saapui, istui Sillanpää vuoteellaan jalat ristissä, vaalea yöpaita sievillä laskoksilla ja kaljapullo käden ulottuvilla. Kuullessaan, että vieraat aikoivat tehdä Siljasta filmin, kirjailija tuumi ettei hänen teoksiaan ole ennen filmattu. ”Sen minä sanon, että jos tuo nuori mies tekee huonon filmin, se on hänen häpeänsä eikä minun.” Lopulta Sillanpää suostui eri korvausta vastaan korjaamaan Tulion ja Kivimiehen tekemät uudet repliikit. Hän muutti niitä iskevämiksi ja paremmin filmiin sopiviksi. Tulio oli kiitollinen ja Sillanpää sai luvattua korvauksen kaksinkertaisena.

Elokuvan ensi-ilta pidettiin Bio Rexissä ja pari kolme viikkoa sujui oikein mukavasti, mutta sitten joku närkästynyt ”valkonauhataiyhdistys” nosti filmistä suuren hälyn. Tässä elokuvassa katsojat saivat ensi kerran nähdä valkokankaalla, miten kaksi nuorta rakasteli heinäladossa. Se oli jotakin uutta, ennennäkemätöntä ja herätti huomiota. Elokuva sai hyvän vastaanoton, mutta ”valkonauhataien” alkama polemiikki levisi, ”nuoria tulee suojella, elokuva on kiellettävä”. ”Nuoriso käy sitä katsomassa ja turmeltuu”. Valtaosa katsojista oli puolustajia, jotka närkästyivät ”olette tekopyhiä saivartelijoita”. Hyvä, hyvä Tulio, lisää vaan tällaista!

Polemiikki jatkui viikosta toiseen. Yleisö tuli uteliaaksi ja meni elokuviin, joten menestys oli normaalia parempi. Myöhemmin itse Sillanpää osallistui polemiikkiin. Kynäsodan lisäksi hän kiitteli elokuvaa myös kahvikuppien ja grogilasiensa ääressä. Hän piti lyyrisestä Siljasta, sen kauniista rakkaudesta ja rakkauskohtauksista. Nuorena nukkuneesta tuli myös Ruotsissa suosittu eikä siellä sensuuri leikkannut sitä lainkaan. Tulion seuraava elokuva *Kiusaus* ei menestynyt, mutta tappio vältettiin. Adamsin kanssa yhteistyö loppui ja filmitkin tuhoutuivat Adamsin filmivaraston kolmessa tulipalossa.

1940-luvulla ensimmäinen elokuva oli *Unelma karjamajalla*, josta muistan kuulleen 50-luvulla, silloin viisikymppisen isoäitini suusta. Isoäitini oli jotenkin vaikuttunut tuosta elokuvasta. En tiedä oliko syynä naiskohtalot vai naisnäyttelijät vaalea Miss Eurooppa 1937 **Sirkka Salonen** ja tumma näyttelijä **Kirsti Hurme**. Muita elokuvia olivat: *Sellaisena kuin sinä minut halusit*, *Rakkauden risti*, *Levoton veri*, *Intohimon vallassa* ja *Hornankoski*. Kaiken kaikkiaan kuusi elokuvaa, jotka perustuivat novelleihin, näytelmään tai elokuvaan.

1950-luvulla tehtiin kolme elokuvaa: *Rikollinen nainen* 1952, *Mustasukkaisuus*

1953 ja *Olet mennyt minun vereeni* 1956. Linnanheimo ja Tulio tekivät kahta elokuvaa 1950-luvun alussa. *Rakkaustarinaa Lapissa* kuvattiin Kilpisjärvellä, mutta se jäi kesken. Niinpä he alkoivat työstää Linnanheimon kirjoittamaa *Rikollista naista*, joka on triangeldraama; kaksi miestä ja yksi nainen. Linnanheimon käsikirjoituksessa on kammottava kuva avioliitosta ja perinteisestä parisuhteesta.

Elokuva *Olet mennyt vereeni*, on tarina nuoren naisen tuhoutumisesta alkoholin ja onnetoman rakkauden takia. Teuvo Tulio laati synopsiksen alkoholiin sortuvasta naisesta **Pekka Kuusen** johtamalle Oy Alko Ab:n filmitoimikunnalle, joka suostuikin sponsoroimaan ”opetuselokuva alkoholismin vaaroista”. Siinä on Linnanheimon suosikkiaihe: kertomus nuoresta tytöstä, joka aikuistuu vaikeuksiin. Syntyi tarina naisen syöksykierteestä tuhoa ja kauhuja kohti. Taas on kyseessä kolmiodraama. Nainen, tehtaantyttö Rea rakastuu komeaan säveltäjään, joka osoittautuu hulluiksi. Hän rakastaa säveltäjää, mutta avioituu merikapteenin kanssa. Aviomies on matkoilla, Rea riutuu ikävistä ja sortuu viinan pauloihin, menettää kaiken: elämänsä miehet, lapsensa, äitinsä ja ystävänsä. Lopulta hän on yömajan asukki. Tarinassa on niin paljon varoituksia viinan kiroista, että Alko saattoi tukea elokuvaa.

Olet mennyt vereeni jäi Regina Linnanheimon viimeiseksi elokuvaksi. Hän oli näytellyt suuria päärooleja kaksikymmentä vuotta. Lisäksi hän oli ollut saman ajan Tulion ohjaamien elokuvien käsikirjoittajana. He täydensivät toisiaan ihan teillisesti, koska toinen oli kuvan- ja toinen sanantaitaja. Myös Tulion ura hiipui 1950-luvun puolivälissä – hän oli vasta vähän yli 40-vuotias.

1970-luku: Elokuva *Sensuela*, toisinto *Rakkauden rististä*. Se on hyppy pinnallisuuden ja valheen maailmaan. Muoto ja

sisältö ovat yhtä. Keinotekoisuutta korostaa värin käyttö, jota voimakkaat kontrastit tehostavat. Elokuva rakentuu pinnallisista stereotyyppioista: postikorttien ja matkailumainosten Lappi- ja Helsingin kliseistä. Ne yhdistyvät muotimaailman pintaestetiikkaan, joka perustuu naisen riistoon. Samalla se on pinnallisuuden kritiikkiä. Seksuaalinen vapaus muuttuu irvikuvakseen kun se liitetään mainonnan ja rahan valtaan. Syntyy entistä rajumpi riiston ja nöyryytysten maailma. Filmin ensi-ilta ja samalla ainoa näytös oli Kemissä toukokuussa 1973.

Oma kokemukseni Tulion elokuvista on vähäinen. Olen nähnyt televisioissa joidakin niistä. Kerran ihmettelin yhtä koskenlaskukohtausta, minusta se oli aivan toisesta elokuvasta. Olin törmännyt Tulion kierrätykseen. Samat kohtaukset, samat laulut kuten *Viimeinen lautta*, saattavat toistua eri elokuvissa. Tämän hän teki

KUKA OLI TEUVO TULIO?

THEODOR TUGAI syntyi omien sanojensa mukaan pölyiselle junan penkille kolme tuntia ennen Pietariin saapumista isoäidin ollessa kättilönä. Hän kertoo lyhyesti sukujuuristaan ja enemmän elokuvistaan *Jaana*-lehden useassa numerossa 1974. Tätä aineistoa on muokattu ja toimitettu uudelleen kirjassa *Levottoman veren antologia*. Sekä Theodorin oma isä että hänen äitinsä isä olivat turkkilaisia. Jossain sotien melskeissä joukko turkkilaisia oli ajautunut Latviaan, josta he olivat saaneet suuria läänityksiä. Äidin äiti oli tiettävästi Puolasta.

Theodorin äiti oli kolme kertaa naimisissa. Theodorin isä **Aleksander Tugai** oli siis turkkilainen. Äidin toinen aviomies oli puolalainen upseeri **Peter Derodzinsky**, jota Theodor ei koskaan tavannut, mutta jonka nimisenä hän

sekä taiteellisista että taloudellisista syistä. *Sensuelan* näin viime vuonna elokuvateatteri Orionissa. Itse ohjaajan olen nähnyt kaksi kertaa. Ensin 80-luvulla Etelä-Helsingissä. Huomioni kiinnitti tyylikäs, ryhdikäs herrasmies. 1990-luvulla illan hämärtyessä Helsingin asematunnelissa ohitimme toisemme ja silloin tunnistin hänet Teuvo Tulioksi.

KAVA, Kansallinen audiovisuaalinen arkisto julkaisi Theodor Antonius Tugain (23.8.1912 – 8.6.2000) näyttelijänä tekemät filmit *Mustalaishurmaaja* ja *Laveata tietä* helmikuussa 2013. Arkisto oli aloittanut DVD-julkaisutoiminnan 2006 Teuvo Tulion elokuvilla. Vaikka valovoimaiset Regina Linnanheimo ja Teuvo Tulio ovat poissa, elokuvat elävät.

TUULIKKI PERHO

10-vuotiaana tuli Suomeen. Tuosta nimestä johtui huhupuhe Tugain aatellisesta sukupuusta. Kysymyksessä ei kuitenkaan ollut siniverinen **De Rodzinsky** vaan Derodzinsky, jossa ei ole pisaraakaan aatellisverta. Äidin kolmas mies oli suomalainen **Alarik Rönnqvist**, jonka nimeä Theodor ei käyttänyt. Rippikouluaikeihin hän otti takaisin isänsä nimen Tugai.

Tugain vanhempien avioliitto oli järjestetty. Se ei kestänyt kauan. Äiti ei viihtynyt maaseudulla vaan jätti Theodorin vanhempiensa hoitoon Latviaan ja muutti itse Pietariin balettianssijaksi. Theodorille äiti merkitsi kaunista vierasta jostain kaukaisesta kaupungista. Tugai käytti isovanhemmistaan nimitystä pappa ja mamma ja kutsui muiden lailla äitiään **Helenaksi**. Aika Latvian maaseudulla isoisan lellikkinä oli onnellista, sillä elämä maatilalla oli täynnä tapahtumia. Isoisä halusi Theodorin perehtyvän kaikkiin tilan asioihin. Siellä oli suutari, räätäli ja seppä. Poika seurasi ammattimiesten

töitä ja kokeili niitä itsekin. Taidoista oli hyötyä, kun Tugai ja Vaala köyhinä poikina ryhtyivät elokuvantekoon.

Ratkaiseva muutos Tugain elämässä tapahtui 10-vuotiaana. Kansakoulu oli käyty ja tuli aika siirtyä oppikouluun. Helena äiti oli mennyt naimisiin Alarik Rönqvistin kanssa ja halusi poikansa luokseen. Theodorin vapaa elämä päättyi ja hänestä tuli helsinkiläinen. Roteva, maalaiselämän karaisema poika joutui sopeutumaan kaupunkielämään ja aivan uuteen kieliympäristöön. Elämä Suomessa oli aluksi vaikeaa, sillä pojan ulkonäkö oli poikkeava ja kieli erilainen. Theodor osasi monia kieliä, mutta suomea ja ruotsia hän ei osannut. Tuon ajan Helsingissä ainoa kansainvälinen koulu oli saksalainen koulu, Deutsche Schule, jonne poika laitettiin. Koulussa oli diplomaattien lapsia. Siinä joukossa Theodor tuli hyvin toimeen.

Kotona Katajanokalla oli toista. Pojat muodostivat Skatan jengin, johon oli vaikea päästä, koska Tugain ulkomuoto oli huomiota herättävä eikä hän puhunut suomea eikä ruotsia. Häntä haukuttiin kirjiisiksi, kiinalaiseksi ja mongoliksi. Nämä ongelmat ratkesivat helposti, koska Theodor oli roteva ja kovanyrkinen ja hän osasi pitää puolensa myös ylivoimaa vastaan. Hänet hyväksyttiin jengiin.

Skatan ja Krunikan kundeilla oli tapana vierailulla toistensa luona voimia mitteloimässä. Vahvin ja taitavin nyrkinheiluttaja Tugai oli ensimmäisenä tulilinjalla. Katajanokalla riitti puuhaa pojille. Olivat rannat, satama, varastorakennukset ja laivat. Päivällä pojat seurasivat laivojen liikkeitä. Erityisen kiinnostavaa oli hedelmälaivojen lastin purkamisen, pahentuneita hedelmiä heitettiin pois. Roskakasasta löytyi banaaneja ja appelsiineja, harvinaisia herkkuja 1920-luvulla. Niitä pojat söivät, eivätkä saaneet vatsavaivoja. Luistelu kuului koululaisten harrastuksiin. Eri jengit luistelivat omilla radoillaan, vaikka välillä käytiin vierailulla toisten alueilla ja pienet kahinat kuuluivat asiaan.

Koulu sujui vallattomalta pojalta melko hyvin, vain suomen kieli tuotti vaikeuksia, siitä tuli ehdot. Silloin Theodorin piti jäädä kesälomalla Suomeen. Aikaisemmat kesät hän oli viettänyt Latviassa, jossa vähäinenkin kielitaito oli unohtunut. Niin alkoi satamatyö tiilenlaskijana. Perhetuttava **Armas Villamo** oli rakennusalalla ja tuotti ulkomailta tiiliä. Eri urakoitsijat noutuivat ne aluksilta ja veivät suoraan rakennuksille. Tiilien myyjät ottivat tarkastajiksi koululaisia, jotka olivat rehellisiä ja ahkeria. Työ oli raskasta, sillä päivät olivat pitkiä eikä virheitä saanut tapahtua. Theodorin piti olla satamassa puoli tuntia ennen töiden alkua, silloin näki ja kuuli kaikenlaista. Satama oli teeskentelemätön ja salaperäinen maailma. Näistä kokemuksista oli kaikenlaista hyötyä, kun luistinradalla tutustuivat Vaala ja Tulio aloittivat elokuvien teon.

Myöhemmin tuli mukaan Vaalan tuntema Regina Linnanheimo, jonka kanssa Tulio teki yhteistyötä parikymmentä vuotta. **Annikki Suni** oli Regina Linnanheimon työtoveri Yleisradiossa. Hän kertoo, että Linnanheimo ja Tulio olivat Suomen **Simone de Beauvoir** ja **Jean-Paul Sartre**. Heillä oli vankka ihmissuhde ja yhteinen tehtävä, mutta ei avioliittoa. Suni kävi katsomassa ystäväänsä Tuliota sairaalassa, jossa tämä vietti pari viimeistä vuottaan. Tuolloin he puhuivat Annikin katsomista uusista elokuvista. Hän luki myös Theodorille tekstin, jossa **Aki Kaurismäki** sanoi kauniit sanat Tuliosta esikuvanaan.

Lähteet:

TULIO Levottoman veren antologia, Toiviainen Sakari (toim.) SKS, 2002
Intohimon vallassa – Teuvo Tulion kuva-maailma, Marttila, Seitajärvi, Tykkyläinen ja Vase (toim.) SKS, 2003

TUULIKKI PERHO

Viestintä on sydämen asia

Viestintätaidot ovat järjestön jäsenille ja työntekijöille elintärkeitä. Hyvät sanomat ja liikkeet ovat aina levinneet yksilötasolla, ihmiseltä ihmiselle. Siksi on yhtä tärkeää, millä tavoilla ja eleillä kohtaamme toisen ihmisen kuin se, mitä sanomme. Viestinnän muotoa ja sisältöä ei voi koskaan erottaa toisistaan. Tekomme puhuvat puolestaan.

Järjestön on tärkeää arvioida viestintäänsä siitä näkökulmasta, näkyykö sen perustehtävä kaikessa toiminnassa ja puheessa. Onko järjestön missio kuvattu tavalla, jonka nykyihminen ymmärtää? Missä liikkuvat ne ihmiset, jotka meitä tarvitsevat? Tavoittaako sanomamme ja tukemme heidät?

Kun haluamme vaikuttaa muihin, ei riitä, että saatamme tietoa saataville. Se, mikä on meille selvää ja tärkeää, ei välttämättä ole sitä muille. Viestintää tapahtuu vasta silloin, kun ihmiset muodostavat henkilökohtaisen suhteen tiedottamaamme asiaan.

Järjestön viestin vastaanottaminen liittyy aina muihin ihmisiin. Kun otamme vastaan tietoa, meitä kiinnostaa aluksi moni muu asia: Tuleeko tieto tutulta ja luotettavalta järjestöltä? Puhutteleeko kutsu tai sanoma minua henkilökohtaisesti? Mitä ystäväni ajattelevat järjestöstä ja sen asiasta?

Jotta tieto tavoittaisi ihmisen, se on paketoitava ja ajoitettava

huolella. On luotava ihmisille mahdollisuuksia innostua asiasta ja suositella sitä ystävilleen. Tämä vaatii aikaa ja vaivannäköä.

Tiedottamisen sijaan on kehitettävä kaikkia viestinnän taitoja. Kun viestimme hyvin, kiinnitämme huomiota kokonaisuuteen: ovatko puhelinvastaukset, kirjeemme ja sähköpostimme huomaavaisia ja informatiivisia? Käytämmekö viestinnässämme kuvia, joihin ihmiset voivat samastua? Kertovatko eleemme ja tilamme, että ihmiset ovat tervetulleita? Näemmekö vaivaa, että tavoitamme ihmisiä myös sellaisilla välineillä, joiden käyttö vaatii meiltä opettelua?

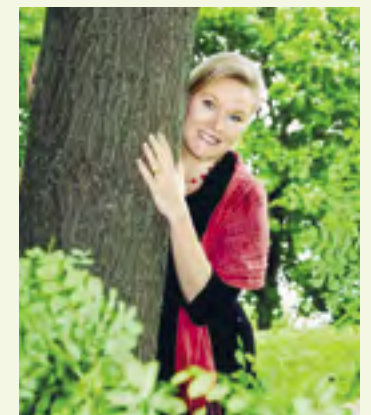
Viestintävälineiden kuten radion, television, puhelimen, sähköpostin ja nykyisin myös matkapuhelinten ja internetin avulla voimme tavoittaa ihmiset, jotka tarvitsevat meitä. Ei ole syytä vieroksua mitään viestintävälinettä, joka voi auttaa meitä tavoittamaan uusia ihmisiä. Verkossa voimme tavoittaa suomalaiset lähes ilmaiseksi. Voimme jakaa tietoa ja keskustella ihmisten kanssa heidän tilanteestaan ajasta ja paikasta riippumatta. Tämä on valtava mahdollisuus.

Kun viestintä järjestön sisällä toimii, ulkopuolisetkin aistivat sen. On tärkeää, että työntekijät ja vapaaehtoiset voivat helposti olla yhteydessä, osallistavat toisiaan suunnitteluun ja päätöksentekoon ja ovat ylpeitä työstään.

Järjestön viestintään kuuluvat yhteiset kokoukset ja tilaisuudet, kiittäminen ja palkitseminen. Nämä tavat ja eleet viestivät välittämistä, luovat yhteisöllistä tunnelmaa ja siirtävät hyvää perinnettä eteenpäin.

Järjestön hyvän viestinnän kulmakiviä on siis kolme: tieto, tunnelma ja toiminta. Kun viestimme muiden kanssa, on hyvä tarkistaa, jaammeko tietoa oikealla tavalla oikeassa paikassa, välitämmekö viestinnällä sopivaa tunnelmaa, ja ovatko toimintamme ja puheemme yhtäpitäviä. Aina, kun viestit järjestösi jäsenille tai sidosryhmille, pidä mielessäsi nämä kolme. Tee viestinnästä sydämen asia.

KAROLIINA MALMELIN
VTT, viestintäkouluttaja
Koulutuskeskus Agricola

Koti tyhjenee

– lapset lähtevät maailmalle

”Lapset kasvavat niin nopeasti.”

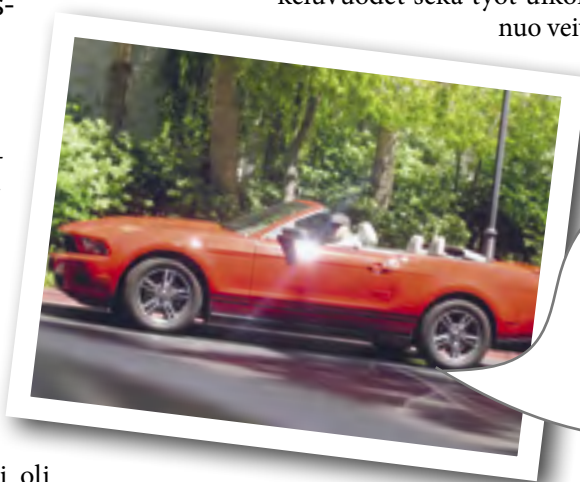
”Lapsuus on kovin lyhyt aika ihmisen elämässä.” Me kaikki tunnemme nuo tutut lauseet nopeasti ohikiitävistä lapsuusvuosista ja ajan kulumisesta.

Ollessani vielä nuori, pienten lasten äiti, tuo ajatus ei oikein auennut minulle. Minusta aika kului tavallista vauhtia, ei erityisen nopeasti eikä hitaasti. Vuodet kuluivat aivan sopivasti. Arki oli tapahtumarikasta ja hauskaa monilapsisen perheen elämää.

Ensimmäisen aikuistuvan lapsen muutto pois lapsuuskodista olikin näin ollen pieni yllätys. Joko nyt, ei kai vielä, oli ensimmäinen ajatukseni.

Nyt vasta huomasin itsekin, miten nopeasti vuodet olivat menneet ja aikuis-tuvat lapset alkoivat irtautua ja itsenäistyä monin eri tavoin: muutot opiskelija-asuntoon, armeija-aika, vaihto-opiskeluvuodet sekä työt ulkomailla. Kaikki nuo veivät nuoret pois lapsuuskodista. Hel-

pottavaa oli kuitenkin seurata, kuinka he löysivät oman opiskelualansa ja paikansa maailmassa. Olihan toki mukana paljon myös haikeutta ja ikävää. Jokaisen pois lähtevän lapsen jälkeen jäi aina kotiin tyhjä tila, joka vasta ajan kuluessa

**Hei Äiti!
Terveisiä
Amerikasta**

Pienet postinhakijat

Mummi ja mummin mussukka

täytyi, kun muutokseen sopeutui. Vanhempien ikävän lisäksi myös pienempien sisarusten ikävä oli ajoittain todella kovaa. Isoveljeä tai -siskoa kaivattiin monta kertaa peli- ja leikkikaveriksi tai neuvomaan koulutehtävissä.

Vähitellen ikävä onneksi helpotti, ja ison lapsen vierailut ovat aina yhtä suuria ilonaiheita.

Myös aivan konkreettisia muutoksia on tapahtunut perheen pienentyessä. Esimerkiksi tilaa tuntuu olevan enemmän ja kotitöiden määrä on selvästi vähentynyt. Näin myös äidin vapaa-aika on lisääntynyt.

Sitä en vielä tiedä, kuinka tyhjältä koti sitten tuntuu, kun viimeinenkin lapsista on lähtenyt maailmalle. Jonkinlaista pohdiskelua ja välitilinpäätöstä teen luultavasti jo nyt.

Mietin, mitä vielä ehdin ja haluan tehdä vapaa-ajallani. Mikä uusi asia odottaa toteutumistaan tulevaisuudessa?

Olen saanut harjoitella mummina olemista jo kahdeksan vuoden ajan. Äitiys on ollut suuri ilo minulle elämässä, mutta mummius se vastaa hauskaa onkin.

Tämä mummina oleminen on ainakin yksi tärkeä osa tulevaisuuttani.

Äitinä oleminen ei kuitenkaan pääty, vaikka lapset kasvavat isoiksi. Myös aikuiset lapset toivovat äidiltään huomioimista ja myötälämistä, sitä lämpöä, minkä yleensä yhdistämme sanoihin lapsuuskoti ja äiti.

*Pehmeä on lapsista aina vihta
äiti jos vihtomassa.*

*Lämpöinen löyly on kotisaunan,
toisin on vierahassa.*

*Jospahan säilyis’ äidin lapset
kylmältä maailmassa!*

PIRJO KIVELÄ-RISTEVIRTA
*Helsingin Valkonauha ry:n
puheenjohtaja, Helsingin Pakila
Kirjoittajalla on puolisonsa
kanssa neljä aikuista ja
kaksi kouluikäistä lasta.*

Storybook Helsinki and Beyond

Silmäilin ennen joulua pariinkin otteeseen kirjakaupassa tätä kirjaa, joka käy läpi suomalaisen arkkitehtuurin kehittymistä kansallisromantiikan aikana, kunnes päätin hankkia sen itselleni joululahjaksi. Kirja houkutteli selailemaan ja tekee sitä edelleen, vaikka se onkin tullut jo melko tuuksi. Kirjan syntyhistoria on mielenkiintoinen, kaksi ulkomaalaista tekee teoksen ajalta, jolloin suomalaista identiteettiä pyrittiin ilmentämään arkkitehtuurissa. Yhdysvaltain suurlähettilään puoliso **Cody Douglas Oreck** oli ihailut, uuteen kotikaupunkiinsa kävelen tutustuessaan, suomalaista jugendtyylistä arkkitehtuuria, tyyliä, jota nimitettiin suomalaisiksi kansallisromantiikaksi ja yrittänyt tiedustella teosta aiheesta, mutta sellaista ei ollut kirjakaupoista löytynyt. Tavattuaan lahjakkaan romanialaisen valokuvaajan **Octavian Bălea**, he tekivät yhdessä kolmen vuoden aikana tämän kirjan, johon Cody Douglas Oreck kirjoitti tekstin ja Octavian Bălea otti kuvat.

**CODY DOUGLAS ORECK
JA OCTAVIAN BĂLEA:**
Storybook Helsinki and Beyond
WSOY

Kirjan alussa taustoitetaan kansallisromantiikan syntymä. 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alussa omaa kansallista ääntä alettiin etsiä monissa maissa, syntyi mm. Yhdysvalloissa suosittu Arts and Crafts -liike, Ranskasta ja Belgiasta levinnyt art nouveau ja Saksan jugend. Suomessa tätä uutta suuntausta alettiin kutsua kansallisromantiikaksi. Olimme Ruotsin vallan jälkeen Venäjän vallan alla, mutta ajatus omasta identiteetistä suomalaisina alkoi syntyä. **Elias Lönnrot** oli kulkenut ja kerännyt runolauluja ja pe-

rimätietoa, jonka sankarit ja ihmiset olivat sitä pohjimmiltaan suomalaista kansaa, ja koonnut näistä v. 1835 Kalevalan, joka puolestaan innoitti taiteilijoita eri aloilta näkemään Suomen omana kansakuntana. Kalevalan sankarit ja muut henkilöt elävät itse kirjan lisäksi esim. **Akseli Gallen-Kallelan** tauluissa, joita on nähtävissä mm. Ateneumissa, mutta myös mm. Vanhan ylioppilastalon julkisivussa, sieltä löytyvät Väinämöinen ja Ilmarinen.

Arkkitehdit ja taiteilijat suuntasivat Lönnrotin jalanjäljissä Karjalaan, josta löytyi omaleimaiset puurakennukset, joissa vieraan vallan mukanaan tuomat tyyliuutaukset eivät juuri näkyneet. Talojen muotoa, luonnonmukaisuutta ja käytännöllisyyttä ihailtiin. Näistä karjalaisvaikutteisista rakennuksista ovat hyvänä esimerkkinä kirjassa esitellyt **Emil Vikströmin** erämaa-ateljee Visavuori Valkeakoskella ja **Akseli Gallen-Kallelan** Kalela Ruovedellä.

Kaupunkiympäristössä suomalaisesta graniitista löytyi sopiva rakennusmateriaali. Keisarilliset tunnusmerkit syrjäytettiin, maan omasta eläimistöä ja kasvistosta saatiin aiheita, joita tyylieltiin ja yksinkertaistettiin ja arkielämä nostettiin uuteen arvoon. Eläimiä löytyy kirjan rakennuksista paljon, mm. Pohjolan talosta Aleksanterinkadulla ja Kansallismuseon julkisivusta. Otavan talon sisäänkäyntiä koristavat ulkopuolella mehiläiset, joilla on oma symbolinen merkityksensä. Eläimien lisäksi mm. kasveja, peikkoja ja haltioita käytettiin sekä ulko- että sisätiloissa. Varsin rohkeaa on ollut vakuutusten tarpeellisuuden mainostaminen koristamalla Pohjolan pääkonttorin julkisivua erilaisten kiusanhenkien ja onnettomuutta kuvaavilla aiheilla, Pohjolaa kun pidettiin Kalevalassa pahan ja tautien valtakuntana.

Kaiken kaikkiaan rakennusten omintakeisuus lisääntyi. Torneja rakennettiin, taloille annettiin nimiä, symmetria rikottiin ja talot alkoivat olla yksilöitä, eivätkä muodostaneet kadulle päin yhtenäistä julkisivua, mikä näkyy hyvin mm. Kasarmintoria esitellyssä kuvassa. Yllättävää on huomata kuinka leikkimielisyys ja huumori ovat monissa kohteissa näkyvissä. Ei voi kuin ihmetellä vuosisadan vaihteen tekijöiden viitseliäisyyttä ja taitavuutta, kun näi-

tä taloja on rakennettu ja koristeltu.

Kirjan mielenkiintoista antia ovat lukuisat kauniit sisäänkäynnit, ulko-ovet ja eteistilat koristeluineen. Kirjan myötä pääsee kurkistamaan myös paikkoihin, joihin ei muuten pääsisi, kuten esim. Villa Johannaan, joka on mielenkiintoisen näköinen talo ulkopuolelta ja yhtenäisen näköinen kokonaisuus sisältäpäin.

Helsingin ulkopuolelta esitellään lukuisin kuvin mm. Imatran valtionhotelli ja Juseliuksen mausoleumi Porissa. **Herman Geselliuksen**, **Armas Lindgrenin** ja **Eliel Saarisen** Hvitträsk on oiva esimerkki kansallisromantiikan ajan kokonaistaideteoksesta myös huonekalujensa, tekstiiliensä ja lasimaalauksiensa osalta, joita kirja ansiokkaasti esittelee.

Myös kirkollisissa tiloissa kansallisromantiikan kausi näkyy. Kirjassa esitellään **Lars Sonckin** Turkuun suunnittelema Mikaelinkirkko, joka on puhutteleva ornamentineen ja runsaine väriytyksineen, esimerkiksi kirkon holvikaariin on maalattu mm. kasvien köynnöksiä. Niin ikään Lars Sonckin suunnittelema Tampereen tuomiokirkko **Hugo Simbergin** maalauksineen ja alttaritauluineen on

vaikuttava. Mielenkiintoista on nähdä kuitenkin selvä ero kirkon sisätilojen koristelussa, vaikka nämä kirkot on rakennettu osittain päällekkäisinä aikoina, tunnelma niissä on erilainen.

Kirjan teksti on sekä englanniksi ja suomeksi ja sitä on tämännäköiseen kirjaan sopivasti, koska kirjassa on pääosassa upeat kuvat. Tekstissä valotetaan talojen ja kauniiden interiöörien ja koristelussa käytettyjen symbolien syntyä niin, että ainakin minulle syntyi halu tietää asiasta lisää. Olen itse mielelläni kuljeskellut vanhoissa kaupungeissa eri puolella Eurooppaa, ihailut arkkitehtuuria, käynyt museoissa ja kirkoissa, mutta nyt on tämän kirjan myötä herännyt innostus tutkia vähän tarkemmin myös omaa perintöämme. Olen monien näiden kirjassa mainittujen talojen ohi kävellyt monet kerrat Helsingissä asuessani, mutta en ole niitä niin tarkkaan katsonut, kuin mitä nämä talot olisivat ansainneet. Tämän ”laiminlyönnin” aion korjata ja tehdä muutaman kävelylenkin kirjan viitoittamaa tietä, heti kun siihen tulee mahdollisuus.

TARJA HEINO
Hallituksen varajäsen
ja Oulun Valkonauhan sihteeri

Muuttunut parisuhde

yksinäisyyden ja individualismin aikakautena

Millaisessa parisuhteessa olen?

Millaisessa perheessä elän?

Tuntuu siltä, että näitä kysymyksiä uskalletaan pohtia yhä enemmän nykypäivänä myös ääneen. Monet lehdet ovat nykyään täynnä pohdintoja juuri pari- perhe- ja ihmissuhteista. Mikä niistä sitten tekee niin haastavia?

Pari- ja perhesuhteet muutoksessa

Pari- ja perhesuhteet ovat muuttuneet perinteisestä ydinperheestä yhä monimutkaisemmiksi kehittyviksi suhdekuvioiksi. Ihmissuhteissa 2010-luvulla yksilöllä on yhä enenevässä määrin erilaisia elämänkulkuja valittavanaan. Työssäni perheterapeutina olen huomannut valinnan mahdollisuuksien paljouden tuottavan myös tuskaa ihmisille parisuhteissa. Terapiatyössä parisuhdetarinat ovat olleet erityisenä kiinnostuksen kohteena ja juuri ne vaikuttavat nyt tämän päivän Suomessa haastavilta. Jotain erityistä yhteiskunnassamme on tapahtunut sitoutumiselle ja parisuhteelle. Parisuhdekäsitykset ovat muuttuneet. Muuttuneella parisuhteella tarkoitan elämänmittaisten parisuhteiden vaihtumista suuriin erolukuihin, uusperheisiin, vaihtuviin suhteisiin, yksinhuoltajaperheisiin ja valittuun sekä ei-toivottuun sinkkuuteen. Yhä useampi elää yksin. Yhä useampi kotitalous on

yhden hengen talous. Haluaisin pysähtyä nyt hieman tarkastelemaan minkälaisia yhteiskunnallisia syitä tähän ilmiöön siten löytyy.

Olen työssäni huomannut, että nuorten aikuisten kehitystehtävät ovat erityisen haastavia nyky-yhteiskunnassa, jossa individualismi, sinkkuus ja valinnan mahdollisuudet korostuvat. Enää ei yhteiskunta edellytä tai odota kaikkia valitsemaan parisuhdetta ja perhettä. Toisaalta niitä ihmisiä, jotka valitsevat perinteisen parisuhdemallin pidetään edelleen arvossa ja heidät hyväksytään ympäristössään paremmin. Toisaalta taas yksilökeskeisyyttä, vapautta ja sinkkuutta ihannoidaan. Mutta vapaudella on myös haastava puolensa. Mitä jos kumppanin haluaisikin jo löytää, mutta ei siinä onnistu? Nämä ilmiöt, yksin jääminen tai valittu sinkkuus, näyttävät olevan yhä yleisempiä yhteiskunnassamme, mutta niitä ei vielä ole paljoa tutkittu. Muutamia teoksia aiheesta kuitenkin löytyy esimerkkinä Heli Vaarasen tekemä *Parisuhdepalapeli. Nuorten aikuisten parisuhteet*. Vaarasen tekemän tutkimuksen mukaan sitoutuminen ei kiinnostanut nuoria. Yli puolet nuorista suomalaisista elää seksi- ja kevytsuhteissa. Helposti katkaistavat suhteet eivät kuitenkaan tuo elämään onnea, vaan moni nuori tuntee jopa toivottomuutta. Myös vanhempien parisuhdeongelmat ahdistavat tutkimuksen mukaan useita.

Sopivan kumppanin löytämisen vaikeudesta

Nuoruuden pidentämisestä ja aikuisuuden siirtämisestä puhutaan paljon. Ensisynnyttäjien keski-ikä on noussut korkeasti koulutetuilla 30-vuoden tietämillä. Tämä kuvaa yhteiskunnan individualistista ilmiötä. Nuoruutta halutaan todella pidentää. Yhä useammasta tuntuu, ettei parikymppisenä ole valmis parisuhteeseen eikä lapsien hankkimiseen. Ensin halutaan nähdä maailmaa, olla vapaa, opiskella, tehdä uraa ja yhtäkkiä huomataankin, että perheen perustamisessa tulee kiire. Kun ikä alkaa tulla vastaan ja

biologinen kello hälytellä, varsinkin naisten kanssa käymässä keskusteluissa koetaan kiireen tuntua löytää kumppani. Moni kokee painetta siitä, että kumppaniin pitäisi ehtiä tutustua ja olla yhdessä, ennen kuin aletaan yrittää lapsia. Kun sitten aletaan etsiä tätä tulevien lasten isää tai äitiä huomataankin, ettei se olekaan niin yksinkertaista. Ihmisten kohtaaminen on monesti yllättävän vaikeaa ja pinnallista. Monesti luonnolliset tapaamispaikat puuttuvat. Tämän on huomannut myös Tommy Hellsten, joka on järjestänyt tapahtumia, joissa ihmiset voisivat kohdata. Kohtaamattomuus ja yksinäisyys aiheuttavat paljon ahdistusta. Toisaalta usein tiettyssä iässä aletaan kokea rauhoittumisen tarvetta, mutta kohdataan kuitenkin paljon myös ristiriitaisia tunteita siitä mihin ollaan valmiita. Parisuhde ja perheen perustaminen myös pelottavat.

Aikuisuudessa tarvittavista taidoista

Aikuisuuteen kasvamiseen tarvitaan itsetuntemusta. Itsetuntemuksen kehittyminen taas tarvitsee pysähtymistä. Parisuhdekuvioiden rikkonaisuuden liitän osaksi yhteiskunnan hektisyyttä, joka tekee pysähtymisestä haastavaa. Miten ehtisi tutustua itseensä ja olla ensin sinut itsensä kanssa, jos harteilla on ainaiset paineet eteenpäin menosta ja kiireestä. Perheterapeutina olen havainnut myös itsetuntemuksen tärkeyden. Monesti avain hyväälle parisuhde- tai perheterapiaprosessille on huolella käyty oma terapia. Toisen ihmisen arvostus vahvistuu oman henkisen kasvun myötä.

Ne parisuhdetaidot, jotka tuodaan parin yhteiseen kotiin, luovat osaltaan kodin onnellisuuden. Kumpikin tuo suhteeseen menneisyyden selvittämättömiä sotkuja, jotka haastavat suhdetta. Tässä kohtaa Vaarasen mukaan punnitaan kumppaneiden keskinäinen arvostus, joka huokuu kodin tunnelmasta. Kun kotia sitoudutaan hoitamaan yhdessä, suhde lujittuu. Omassa työssäni olen kokenut yhdeksi eniten pareja lujittavaksi tekijäksi sen, miten pari osaa toimia tiiminä, yh-

dessä. Eri joukkueissa pelaaminen tuo jatkuvaa hankausta ja kilpailua suhteeseen.

Tuntuu siis siltä, että parisuhteisiin liittyy nykyään hektisen elämäntyylin takia uudenlaisia paineita. Miten sitten saavuttaa onnellinen parisuhde 2010-luvulla? Tärkeää olisi löytää joku, joka kuuntelee aidosti ja jolle itse voi uskoutua. Puhumalla kahdelle rakastuneelle syntyy yhteinen historia. Olennaista on myös pystyä olemaan rehellinen ja luottamaan toiseen. Parisuhde vaatii siis rohkeutta. Hankaluuksia alkaakin ilmaantua, jos ei osata luottaa eikä pystytäkään olemaan luotettava.

Parisuhteen koetinkivistä

Jan-Christer Wahlbeckin laatimat *Parisuhteen teesit* ovat avanneet minulle uusia näkökulmia siitä, miksi parisuhteet ovat nykyään niin koetuksella. Hänen mielestään parisuhteessa ei olla nykyään kunnolla lähellä eikä kunnolla etäällä. Esimerkiksi suuri osa yhteisestä arjesta kökötetään television ääressä. Näin sanat unohtuvat ja vuorovaikutusta ei tapahdu. Ollaan yhdessä, muttei todella olla läsnä. Kuitenkin vain puhumalla syntyy yhteistä historiaa, joka tukee yhteenkuuluvuutta.

Television ääressä sitä on vaikea luoda. Itsetuntemuksen lisäksi vuorovaikutustaidot näyttävät siis suurta roolia onnistuneessa parisuhteessa. Lapsuudessa ja nuoruudessa opitut selviytymiskeinot sekä tavat ilmaista tunteita tulevat mukaan myös parisuhteeseen. Tämän tiedostaminen auttaa tekemään parisuhteesta rakentavan ja kehittyvän. Vastuu omasta onnellisuudesta on vastuuta myös parisuhteesta. Television lisäksi internetin maailma tuo suhteisiin ja niiden kestävyteen uusia haasteita. Internet tarjoaa yhä enemmän vaihtoehtoja tutustua toisiin. Houkutus riittää ja silloin parisuhde laitetaan puntariin. Esimerkiksi viimeisen vuoden aikana on keskusteltu vilkkaasti sivustosta, joka tarjoaa varatuille, parisuhteessa oleville mahdollisuuden pettaa kumppaniaan tarkoituksenmukaisesti ja anonyymisti.

Myös työelämän luomat paineet voivat tuoda nykyajassa parisuhteeseen omat painolastinsa. Elämä täyttyy varsinkin ruuhkavuosina hyvin monista tehtävistä ja vastuista, jolloin parisuhde jää usein enemmän taustalle. Kuitenkin kiireisinä ajanjaksoina ihminen tarvitsisi erityisesti vankkoja tukijoukkoja, joista parisuhde on usein se tärkein. Hektisyyden keskellä ihminen on monenlaisten valintatilanteiden edessä. Moni valitsee uran eikä perhettä. Ihminen voi valita nyt riippumattomammin oman elämänsä kulkunsa, koska valinnan mahdollisuuksia on paljon enemmän kuin aikaisemmillä sukupolvilla, esimerkiksi puolisoitten taloudellisen riippuvuuden vähenemisen myötä. Kuitenkin nämä valintojen ja mahdollisuuksien melkein rajattomat polut tuovat ihmiselle myös vastuuta ja ahdistusta. Ajatuksen voisi kääntää myös niin että valinnan mahdollisuuksia on liian paljon, jolloin ihminen ei enää tiedä, mitä haluaa tai mitä pitäisi valita. Yksilöllistyminen tuo uudenlaisia riskejä ihmiselämään. Voisiko ajatella myös niin, että entisaikojen yhteiskunnan luomat paineet siitä,

millä lailla ihmisen pitää elää, ovat tuoneet ihmisen elämään ennakoitavuutta. Jatkuvat valinnan mahdollisuudet saattavat ollakin voimia kuluttavia. Näyttäisi siltä, että mahdollisuuksien lisääntyessä toiset ihmiset nähdään jopa vaihto/kertakäyttötavarana. Jos tämä ei toimi voin aina vaihtaa parempaan. Yksilöille saattaa tulla ihmishuoneiden kaltaisen olo, että voin aina erota ja etsiä onnea uudelleen. Tyytyminen parisuhteessa voidaan kokea negatiivisena – ei sinun tarvitse tyytyä – ansaitset jotain parempaa. Tyytymisessäkin on tietysti rajansa, jos parisuhteessa on esimerkiksi liian suuria, jatkuvia ristiriitoja eikä yhteistä halua selvittää niitä, voi ero olla myös järkevä vaihtoehto.

Näitä ajatuksia peilaten parisuhde on todella vaativa suhde nykyajan individualistisessa yhteiskunnassa. Yhteiskunnassamme oppii helposti itseriittoiseksi, yksin asuessa huomaa, etten tarvitse välttämättä ketään. Pitkään sinkkuna vietettyä aikaa saattaa syntyä isoja vaatimuksia toiselle ja parisuhteelle. Toisaalta myös yksin olemisen ja itseä tutustuminen voi tuntua sietämättömältä. Uusi parisuhde aloitetaan usein nopeasti eron jälkeen ja entistä käyttäytymistä aletaan pian toistaa uudelleen. Jos parisuhteissa kokee jatkuvasti epäonnistumisia, on hyvä pysähtyä ja elää hetki yksin. Tällöin on tärkeä miettiä, millaisia asioita elämästä ja parisuhteelta haluaa, mitkä arvot ovat itselle tärkeitä. Tärkeimpinä tekijöinä parisuhteen onnistumiselle pidetään juuri yhteisiä arvoja, jaettua ja elettyä elämäkokemusta sekä yhteisiä haaveita. On hyvä muistaa, että eletty kokemukset opettavat aina kuitenkin jotain omasta itsestä ja elämästä.

Parisuhde on siis muuttunut. Seurustelu suhteita ei aina haluta ottaa liian vakavasti. Sinkuille on tarjolla erilaisia pikadeittailutapahtumia, joissa voi tutustua suureen määrään sinkkuja kerralla. Toisaalta ihmisten aito kohtaaminen on vaikeaa, toisaalta halutaan tutustua suureen määrään uusia tuttavuuksia. Yhteen

ihmiseen tyytyminen tuntuu monesta haastavalta. Jos oikeasti osaa arvostaa toista lähellä, on parisuhde silloin kahden tasapainoisen ihmisen elämän jakamista. Näin parisuhde tuo elämään syvää merkityksellisuuden tunnetta. Kuitenkin jos parisuhde mahdollistaa niin paljon niin, miksi meillä on paljon yksinäisiä? Selittäviä tekijöitä on monia. Odotuksemme toisia kohtaan ovat korkealla. Odotuksemme myös parisuhdetta kohtaan ovat monesti kohtuuttomat. Vaadimme paljon toiselta ja suhteelta, mutta unohdamme katsoa peiliin. Yhä enenevässä määrin odotamme, että elämän pitäisi olla hauskaa, kivaa ja helppoa. Tällaisilla odotuksilla tulemme varmasti aina uudestaan pettymään, jos emme kohtaa itseämme peilissä ja tarkastele sitä, mikä elämässä on oikeasti minulle ja muille tärkeää.

Yksi suuri syy ihmishuonevaikeuksiin on mielestäni yhteisöllisyyden hukkaaminen. Olemme vaihtaneet yhteisöllisyyden individualismiin ja sitä kautta lopulta yksinäisyyteen. Olemmeko hukanneet yhteisöllisyyden myötä siis taitoa olla suhteissa toisiin ihmisiin? Tuntuu myös siltä, että monet ovat yksinäisiä, vaikka olisivat parisuhteessa. Aito kohtaaminen parisuhteessa on haastavaa.

SINA PASANEN
Psykkoterapeutti
Perheterapeutti ET
TM, sosionomi AMK

Lainaukset:
Vaaranen, Heli.
Parisuhdepalapeli. Nuorten aikuisten parisuhteet. 2007.
Wahlbeck, Jan-Christer. *Erityistason perheterapia-koulutuksen luennot. 2008.*

JEAN-CHRISTOPHE BENOIST

SANTA MARIA SOPRA MINERVA – gotiikan helmi Roomassa

Keskellä vanhaa Roomaa, kuuluisan Pantheon-pyhäkön takaa löytyy aukio, missä seisoo korkea obeliski, jota kannattelee valkoinen marmorinorsu. Kerrotaan, että *Santa Marian sopra Minervan* luostarin puutarhasta löytyi egyptiläinen obeliski, jonka luostarin munkit halusivat pystyttää kirkon aukiolle. Norsu seisoo jalustalla päällään satulapeitteet. Veistos obeliskeineen edustaa hurskautta, viisautta, voimaa ja hyveitä, kaikkia kristillisiä tukipylväitä. Veistoksen jalustassa lukee: *documentum intellige robustae mentis esse solidam sapientiam sustinere.* (Vaatii paljon älyä pystyä kantamaan viisauden taakkaa.)

Veistos ei jää keltään huomaamatta toisin kuin sen takana oleva fasadiltaan melko huomaamaton kirkko, *Santa Maria sopra Minerva*. Kirkkoa alettiin rakentaa 1280

antiikin ajan Isiksen temppelin maalle. Kirkon suunnittelijasta ei ole jäänyt tietoa. Isiksen temppeli oli pyhitetty Minervalle, mistä tulee kirkon nimi sopra Minerva, Minervan yllä. Uusi pyhäkkö valmistui 1453. Kirkko edustaa ensimmäisenä ja ainoana Roomassa gotiikkaa.

Kirkko kuului alun alkaen dominikaaniveljeskunnalle. Se oli erittäin suosittu roomalaisille ja siten kirkkoon lisättiin useita sivukappeleita ja hautamuistomerkkejä, sillä varakkaat roomalaiset varasivat itselleen muistokappeleita ja hautapaikkoja keskeisellä paikalla olevaan kirkkoon. Sinne on haudattu useita paaveja ja dominikaaneihin kuuluva taitelija **Fra Angelico** sekä **Pyhä Katariina Sienalainen**.

Santa Maria sopra Minervaa kutsutaan myös protestanttien kirkoksi, sillä siellä on monet kerrat vietetty roomansuo-

malaisten joulumessu ja joka vuosi Pyhän Henrikin ekumeeninen messu, jolloin Suomesta saapuu kirkkojen piispat ja suomalainen kuoro. Tänä vuonna siellä konsertoi mai-

neikas Turun tuomiokirkon poikakuoro johtajanaan **Heikki Rainio**. Ekumeenisen messuun saapuu useimmiten mahdollisimman moni roomansuomalainen. Se on heille tammikuun talvessa kohtauspaikka. Villa Lante, mikä on Rooman Suomen instituutti, esittää suurta roolia Henrikin päivän ohjelman järjestelyissä.

Kirkkoon on haudattu rakastamani varhaisen renessanssin maalari, Fra Angelico, jonka upeimmat työt voi nähdä San Marcon luostarissa Firenzessä. Hänen maalauksistaan huokuu rauha ja herkkyyks. Pyhä Katariina Sienalainen on saanut arvonsa mukaisen leposijan kirkosta. Hän oli sienalainen mystikko, joka jo nuorena näki uskonnollisia näkyjä ja liittyi nuoruudessaan dominikaanisariin. Hän teki koko ikänsä laupeudentyötä köyhien ja sairaiden hyväksi, mutta hänellä oli myös vastustajia. Hän joutui inkvisition kuulustelemaksi, mutta todettiin syyttömäksi. Katariina kutsuttiin Sienasta Roomaan tekemään työtä kirkon hyväksi. Hän julkaisi myös kolme kirjaa, joihin on koottu hänen hengelliset opetuksensa. Katariina Sienalainen kuoli 33-vuotiaana ja sai lepopaikan sopra Minervan alttarilta.

Kirkon pääkappelissa on kuuluisan renessanssimaalari **Filippo Lippin** suuret freskot. Altтарin takaseinä avautuu tilaan ja maisemaan sekä Jumalan äidin ja **Pyhän Tuomas Akvinolaisen** ylistämiseen. Katsojana voi saada kontaktin jokaiseen maa-

SAARA VAHERJOKI-HONKALA

lattuun henkilöön. Pääalttarin vierellä on myös **Michelangelon** veistos *Kuolleista nousut Kristus*, missä Hän pitelee ristiä ja kidutusvälineitä molemmin käsin, mikä symboloi ristinkuoleman vapaaehtoisuutta.

Veistoksessa on voimakas häivähdyksenä tiikin sankareita.

Joka kerta Roomassa käydessäni minun on päästävä istumaan tähän kirkkoon, jota kutsun Rooman helmeksi. Jo ovelta astuttua koen saapuvani sisään kirkkotaiwaan alle, sinisen holviston alle. Kolmilivainen basilika henkii keskiajan gotiikan harmonista rauhaa, sen sininen kauneus sävyyttää. Muistan miten ensimmäistä kertaa käydessäni istuin penkillä tunnelmaa ja kauneutta aistien ja puhkesin kyyneliin. Käytävällä kulkeva pappi tuli kysymään, onko jotain tapahtunut, miksi itken. Selitin hänelle avuttomana, että kirkon kauneus tekee minuun valtavan vaikutuksen ja tulen alastomaksi sen keskellä. Harmaahapsinen pappi taputteli olkaani ja kertoi ymmärtävänsä, sillä vuosikymmeniä kirkossa palvelleena hänkin joka kerta hätkähtää kirkon hiljaista kauneutta.

Olen vieraillut tässä kirkossa useita kertoja ja aina istun pitkän hiljaisen hetken **Regina SS. Rossariin** muistomerkin edessä ihastellen häntä, lasta hänen käsivarrellaan ja kynttilämerta heidän edessään. Syytän kynttilän ja muistelen edesmenneitä rakkaitani ja heitä, jotka eivät ole mukana tässä ihastuttavassa Rooman sinisessä kirkossa.

SAARA VAHERJOKI-HONKALA
Kulttuurihistorioitsija

Eläin työparina psykoterapiassa

Psykoterapia

Työskentelen psykoterapeuttina yksityisvastaanotollani lasten ja nuorten parissa. Tärkein elementti psykoterapeutin työssä on asettua suhteeseen toisen kanssa: ottaa vastaan, ajatella ja ymmärtää sitä, mitä lapsi tai nuori psykoterapiatunnillaan tuottaa. Tämä tapahtuu leikkien tai käytännössä toimien. Lapsi ei tule terapiaan kuten aikuinen, kertomaan pulmistaan tai ahdistuksesta. Lapsen kasvun haasteet näkyvät toiminnassa ja leikissä tai muissa tuotoksissa. Psykoterapeutin vastaus ei ole kasvattamaan pyrkivä ohje tai neuvo, vaan ymmärtämään ja kuvaamaan pyrkivä palaute. Tavoitteena on, että lapsi tai nuori itse havainnoi itseään ja omaa toimintaansa. Sitten yhdessä psykoterapeutin kanssa miettien etsitään ymmärrystä johonkin, joka on painanut mieltä tai aiheuttanut käytöstä, jonka kanssa on joutunut hankaluuksiin. Valmiita vastauksia ja harjoituksia ei ole, jokaisella on omat ky-

symyksensä ja vastauksia pyritään löytämään yhdessä. Auttava ja muuttava tekijä hoidossa on ihmisen kokemus ymmärretyksi tulosta. Merkitäksen ja mielen löytäminen ”mielettömään” käytökseen on asiakkaalle hyvin helpottava kokemus.

Eläin psykoterapiaprosessin apuna

Eläimen läsnäolo tuo psykoterapiatunnille rentoutta ja haastaa ajattelemaan laajemmin. Terapeutin suhde eläimeen antaa mallin luottamukseen ja kunnioitukseen perustuvasta suhteesta. Uudet, joskus yllättävätkin tilanteet aktivoivat miettimään uusia ratkaisuja vanhoihin ongelmiin. Työpareina minulla on työhönsä koulutetut koira Peikko ja hevonen Keiju. Eläin voi olla mukana myöskin vain kuvina, tarinoina, satuina tai symboleina.

Koira ja hevonen herättävät asiakkaassa erilaisia ajatuksia. Pysin aina suhteen alussa tavoittamaan asiakkaan tapaa ajatella ja reagoida. Se tarkoittaa sitä, että terapian alussa on annettava aikaa tutustumiseen ja suhteen luomiseen. Alkuvaiheen aikana arvioin, tarvitaanko eläintä avuksi ja kumpi olisi sopivampi. Käytän-

nössä usein on niin, että koira on suhteen luomisen aikana apuna ja hevonen tulee mukaan työskentelyvaiheessa, jossa suhde minun ja asiakkaan välillä on jo syntynyt.

Suhteen syntyminen

Uuden suhteen alussa, etenkin terapiassa nuoren tai lapsen kanssa voi luottamuksen saavuttaminen olla vaikeaa. Lapsi harvoin tulee omasta aloitteestaan hakemaan apua vaan hänet on siihen ohjattu. Usein myös lapsella on kokemus siitä, että hän on jotenkin ”tuhma”, ”osaamaton” tai ”vääränlainen” ja terapia on seurausta siitä, ikään kuin rangaistus tai kiltiksi opettamisen paikka. Terapiatilanne tuntuu alussa teennäiseltä ja ahdistavalta. Eläimen mukanaolo helpottaa, siitä ja sen tekemisistä voi jutella. Koira on aina aidon innostunut kohdatessaan asiakkaansa. Se iloitsee ja näyttää miten paljon se on odottanut.

Esimerkiksi nuori nainen, joka ajattelee hyvin negatiivisesti, ettei kukaan välitä hänestä ja kaikki ajattelevat hänestä vain paha, oli hyvin ahdistunut kahden kanssani vastaanotolla. Kun koira pyydettiin mukaan, hänen olemuksensa pehmeni, löytyi kaunis hymy. Hän oli kuin toinen nuori kun hän katsoi koira ja jutteli sille. Alussa katseen siirtyessä minuun ahdistus ja jäykkyys palasivat olemukseen, nyttemmin rentous kestää jo vuorovaikutuksen minunkin kanssani. Ja se mahdollistaa asioiden työstämisen.

Työskentelyvaihe

Suhteen luomisen ja tutustumisen jälkeen alkaa työskentelyvaihe. Tutkimme yhdessä asiakkaan ulkoista ja sisäistä todellisuutta: sitä mitä hän näkee, mitä hän siitä ajattelee ja miten se häneen vaikuttaa. Ja toisaalta millaisia tuntemuksia

ja viestejä hän saa sisäلتä päin, omasta kehostaan, miltä mikäkin asia tuntuu. Tällaisen psyykkisen työn pohjalta me kaikki teemme päätöksiä siitä miten toimimme, miten ymmärrämme maailmaa ja itseämme sen osana.

Psykoterapiaan kuuluu se, ettei terapeutti kerro itsestään ja siten jättää ajan ja tilan vain asiakkaan asioille. Usein se loukkaa etenkin lapsia. Tai jos asiakkaan on hyvin vaikea löytää sanoja omille kokemuksilleen, on ahdistavaa odottaa hiljaisuudessa mitä nyt sanoisin? Eläinavusteisessa työssä voidaan kertoa koirasta tai hevosesta ja sen puuhista. Voidaan tutkia miten lauma käyttäytyy ja miten sen säännöt muodostuvat. Usein lapsenkin maailma on täynnä sääntöjä ja niihin on haasteellista sopeutua. Eräs lapsi sanoikin ”tiedän tunteen” kun kerroin miten vaikeaa nuoren Peikko-koiran oli istua hiljaa koirakoulussa. Tarinat valikoituvat joko oikeasta elämästä tai käytän eläintarinoita, satuja jotka liittyvät teemoihin joita lapsi sillä hetkellä käsittelee. Näin myös autan lasta sanoittamaan erilaisia tunnetiloja sekä tapahtumia ja saan tietoa lapsen tai nuoren kyvystä havainnoida ja ymmärtää sosiaalisia tapahtumia.

Poikasiaan hoivaavat eläimet tuntevat samoja perustunteita ihmisten kanssa: hämmästyminen, ilo, uteliaisuus, pelko, suru, inho ja suuttumus. Hevosten ja koirien kaltaisten laumaeläinten sosiaalinen käyttäytyminen tekee niiden tunteista tunnomaisia myös ihmisille. Positiiviset tunteet kuten ilo, vahvistavat sosiaalista vuorovaikutusta, leikkiä ja oppimista. Myös negatiiviset tunteet ovat tarpeellisia. Pelko suojelee vaaroilta, viha auttaa puolustautumaan ja viestittämään omia tarpeita. Suru helpottaa sopeutumista muuttuviin tilanteisiin

Yhteistä leikkiä vapaalla.

ja vahvistaa laumaeläinten välistä tunnesidosta.

Usein ihmisen tunteita värittää häpeä tai ajatus, ettei niin saisi tuntea. Tunne voi saada toimimaan niin, että siitä seuraa vaikeuksia itselle tai ympäristölle. Eläimen kanssa tunteet viriävät ja nousevat helposti. Voit kokea yhteyden ilman arviointia, sinut hyväksytään ”kaikkine karvoinesi”. Kunhan pelaat yhteisön sääntöjen mukaan ja arvostat eläinkomppaniasi, se rakastaa ja arvostaa, kysymättä vaatteitasi, harrastuksiasi, menneitä epäonnistumisi tai muuta. Vain tämä hetki on merkityksellinen. Eläin näkee hyvän sinussa ja on helppo tutkailla tunteita eläimessä. Ne ovat vähän irrallaan itsestä, mutta samalla tutkittavissa ja pikkuhiljaa avautuu tilaa miettiä, että miten minustakin joskus tuntuu vähän samankaltaiselta.

Terapiatunnilla koira ja hevonen työskentelevät ja ratkaisevat asioita myös itsenäisesti. Molemmat ovat työtilanteessa aina vapaana ja voivat valita työskentelevätkö vai lähtevätkö pois. Näin taataan sekä asiakkaan että eläimen turvallisuus.

Vaikuttava esimerkki tällaisesta koiran omasta ratkaisusta oli erään nuoren kanssa se, että se osasi järjestää oikealla hetkellä ”loppukevennyksen”. Tunnin lähestyessä loppuaan koira alkoi leikkiä itsekseen leluilla ja tempuilla muuten aivan hullunkurisesti. Tunti oli ollut raskas, täynnä vaikeita pelottavia muistoja. Koira omilla touhuillaan toi meidät pehmeästi tähän päivään, nyt ei ole hätää, nyt olemme turvassa ja täällä voi leikkiä. Tempu olivat niin hassuja, että tunti loppui nauruun ja yhdessä totesimme, että näin on helpompi lopettaa ja jatkaa sitten seuraavalla kerralla. Lähtötilanteessa koira viestittää, että jään tänne odottamaan, nähdään taas!

Psykoterapiasuhde kestää usein pitkään ja meistä kolmesta tulee hyvinkin tuttuja. Koira tietää ketä odottaa kun laitan työhuivin kaulaan merkiksi siitä, että aloitamme työt ja kuka on tu-

lossa luoksemme. Koira on yleensä aina valmis yhteistyöhön ja tarjoaa erilaisia leikkejä tai itseään rapsutettavaksi.

Hevonen taas herättää asiakkaassa erilaisia mielikuvia. Sen luo mennään erilaan, sen ”kotiin”. Iso koko voi olla pelottava, mutta se herättää myös kunnioitusta. Hevosen olemus on uljas ja kaunis. On vaikuttavaa kun iso eläin haluaa olla yhdessä ja seurata, vaikka se voisi lähteä pois. Toisaalta se, että se joskus myös lähtee pois antaa mahdollisuuden käsitellä sitä, että joskus ”minutkin on jätetty”, tai muita merkityksiä, joita on sillä, että joku ei halua olla minun kanssani. Ulkona eläinten kanssa tulee liikuttua eri lailla, huomaa miten omassa kehossa tuntuvat eri asiat. Millaisia asioita on luonnossa, kaunista ja ihmeellistä. Voi olla hetkesä ja nauttia, oppia uutta.

Työskentelyvaihe kestää useimmiten muutaman vuoden. Asioihin ei ole helpoja ratkaisuja ja uusien ratkaisujen harjoitteluun ja käyttöön ottoon menee aikaa. Lohduttavaa on se, että pikkuhiljaa tulleet muutokset yleensä ovat kestäviä.

Lopetusvaihe

Lopetusvaihe on tärkeä luopumisen aika. Siinä tehdään inventaariota, niistä asioista, joita olemme saaneet aikaan: mikä on jäänyt käyttökelpoiseksi mukaan otettavaksi ja minkä voi heittää pois. Se on sekä iloista, että surullista aikaa. Luopumista ja suremista pitää myös harjoitella. Eläimet eivät sure tai huolehdi edeltäpäin mitään, mutta ystäviään nekin kaipaavat. Me ihmiset voimme aina muistella ja niin säilymme toistemme mielissä eron jälkeenkin.

MERJA TORNIAINEN

Sairaanhoitaja (AMK),
lasten- ja nuorten psykoterapeutti, EASEL®-coach
ja työnohjaaja STORY

Lisätietoa: www.merjatorniainen.fi
posti@merjatorniainen.fi
www.easeltraining.fi
www.lastenjanuortenpsykoterapia.fi

Kuinka minusta tuli valkonauhasisar ja mitä sen jälkeen?

En ollut tiennyt valkonauhastyöstä tai Hämeenlinnan Valkonauhasta mitään ennen vuotta 1978. Kävi niin, että avioeroni jälkeen vanhempi tyttärenti koki yksinäisyyttä muutettuani kahden tyttären kanssa kaupungin keskustaan. Kerran hän istuskeli yksinään puistossa ja nuori mies tarjosi hänelle pienen kutsukortin ”Nuorison neuvonta-asemalle”. Sinne tyttärenti menikin mitään sen toiminnasta tietämättä. Valkonauhasisaret pitivät asemaa vanhassa puutalossa, jossa kokoontui suuri joukko paikallista kadun kansaa, joukossa myös narkomaaneja. Siellä tytär tutustui erääseen heistä ja alkoi seurustella. Olin jo aiemmin saanut Jumalalta vihjeen erään tyttärenti toisen tapaamisen yhteydessä: ”Tässä on mukana Jumalan sormi”. Työpaikkalleni apteekkiin ilmestyi korvakipua poteva

”Ei palvelija siitä saa kiitosta, että hän tekee, mitä hänen tulee tehdä. Niinpä tekin, kun olette tehneet kaiken, mitä teidän tulee tehdä, sanokaa: Me olemme arvottomia palvelijoita. Olemme tehneet vain sen, minkä olimme velvolliset tekemään.” (Luuk. 17:9-10)

Anneli Kiuru (1.vas.)

valkonauhasisar **Anja Lehti** ja hän kertoi minua järkyttäneen asian, joka sai minut etsimään apua toden teolla, lastenlääkärinä myöten.

Jumala johdatti minut sitten tammikuun 1978 lopulla neu-

vonta-asemalle, jossa tapasin teologiaa opiskelevan Kansanlähetyksen kotimaan työn sihteerin. Hän autteli sisaria miehenä tukena ja sain hänestä hengellisen isän. Siellä Jumala ”otti minut kiinni” monikymmenvuotisen vastustukseni jälkeen. Voin sanoa, että ”uusi elämäni” Jumalan yhteydessä alkoi nuorison neuvonta-asemalta. Monia vaiheita oli sen jälkeen hänen johdatuksensa, myös vakava sairastuminen ja eläkkeelle jääminen saman vuoden syksyllä.

Valkonauhasisaret kutsuivat minut uskonnolloni jälkeen mukaan toimintaan. Olin ensin muiden mukana neuvonta-asemallakin, mutta omista olosuhteistani johtuen en jaksanut pitkää aikaa, vuosia olla mukana siinä toiminnassa. Jäseneksi minut pyydettiin 1979. Ensin seurailin eri työmuotoja ja

Vas. Paula Laine, Anneli Kiuru, Eeva Lehtinen ja Irene Kumpulainen.

Kesä 1980, valkonauhaisaria. Vas. Anna-Kaisa Immonen. Oik. Alli Reinikainen, Aino Grönroos, Anja Lehti.

olin myös johtokunnan jäsenenä miltei alusta asti. Paljon oli meillä toimintaa ja yleensä löysin itseni keittiöhommista.

Hengellisten tilaisuuksien järjestäminen oli alkuaankin työtämme. Pääsin joskus Anjan mukaan vankilan kirkkoonkin tai vankilan äiti-lapsi-osastolle äitienpäiväjuhlaan. Järjestimme myös Holstilassa toimineessa Pelastusarmeijan hoitokodissa tilaisuuksia, joissa pääsi harjoittelemaan myös uskosta todistamista. Kuukausittain järjestimme Parolantie 30:n vanhustentalossa tilaisuuden ja monia, monia muita. Kesäisin oli säännöllisesti valkonauha-

tilaisuuksia siirtolapuutarhasa. Olimme myös muiden mukana järjestämässä Kansanlähetyksiä huolehtien päivien aikana aterian tarjoamisesta vierailijoille.

Yhdistyksellä oli oma huoneistokin vuosia vanhassa puutalossa. Olin siihen aikaan rahastonhoitajana. Valitettavasti talo purettiin ja tilalle rakennettiin kerrostalo. Meillä ei ollut varaa huoneiston vuokraamiseen, joten ehdotukseni vuokrata asunnostani huone Valkonauhan kalustolle ja tavaroille hyväksyttiin ja niin kodistani tuli vuosiksi Valkonauhakoti, jossa pidettiin johtokunnan kokoukset

ja muutkin tapaamiset. Olin tuohon aikaan sekä yhdistyksen sihteeri että rahastonhoitaja. Tyttäret olivat jo muuttaneet tahoilleen ja vuoden 1992 hoidin myös yhdistyksen puheenjohtajan tehtävää.

Vanhempi tyttäreni oli pääsyt ongelmistaan ja avioitunut. Hänelle syntyi kolme lasta: kaksi poikaa ja tytär. Minulla on jo kolme lastenlasta tyttären tyttären avioiduttua. Nuorempi tyttäreni

lähti 1986 kibbutseille Israeliin ja näin syntyi myös yhdistyksen side Pyhään maahan. Tyttäreni aviomiehestä tuli messiaaninen juutalainen vuonna 1988 ja yhdistys kannatti hänen evankelioimistyötään vuosia. Sielläkin minulla on kolme lastenlasta, kaksi tytärtä ja poika.

Meillä oli Valkonauhassa jokakeväiset äitienpäivämyyjäiset, joihin innolla osallistuimme. Seurakunta tarjosi keittiön ja tilat valmisteluihin ja niinpä myyntipöydät notkuivat leivonnaisista. Eräs yrittäjä lahjoitti paljon kukkia myytäväksi ja näin meillä oli silmän iloakin. Osallistuin myös yhdistyksen järjestämiin seminaareihin ja silloin olin auttamassa lähinnä tarjoilujen järjestämisessä. Myös kouluvierailut päihdeluentoineen ovat jääneet mieleen ja erityisesti erään äidin pitämät luennot kahdesta pojastaan. Oppilaat kouluissa kuuntelivat näitä luentoja hiiren hiljaa. Itse sain joskus tilaisuuden pi-

tää kirkollisten juhlien aikaan vanhustentaloilla pienen Raamattu-tutkielman.

Vakavien tilaisuuksien vastapainona ovat mieleeni jääneet kesäretket. Alkuvuosina kävimme ”Lähdeahon” saunalla Alajärven rannassa. Tehtäväni oli mennä edeltä lämmitämään sauna ja kantaa vesi sisään. Muut tulivat määräämällä tarjoilujen kanssa; saimme olla yhdessä ilman ”asiapaineita”. Toinen retki tehtiin usein Paula Laineen ”Larolle”; hänkin monivuotinen valkonauhaisar. Tämä kesäpaikka oli järven lähellä ja sijaitti Rengossa. Sielläkin saunoimme, nautimme ateriat, uimme ja olimme yhdessä sekä viettimme myös monia rukoushetkiä. Se oli siunattua aikaa! Viime vuosina on Anna-Mari Laine kutsunut meidät rantaretkelle Perttulaan tai Vanajavedelle.

Mieleenpainuvia ovat olleet myös liiton kevät- ja syyspäivät, joihin sain mahdollisuu-

den osallistua aika monessa paikassa. Olin myös liittotalituksen jäsen ja kohokohtaksi muodostui liiton 100-vuotisjuhla. Nykyinen osallistumiseni on jäänyt paikallistalon johtokuntaan kuulumiseen ja siten mukana oloon. Aikanani on Hämeenlinnan Valkonauhassa ollut useita puheenjohtajia. Alkuinnostuksen aikaan Aino Grönroos, myöh. Vanhatalo ja häntä seurasivat Alli Reinikainen ja Jaana Rusko-Laitinen.

Osalleni ovat tulleet enemmän käytännölliset asiat rahastonhoitajana ja sihteerinä. Jumala yksin tietää työmme vaikutukset. Kohdalleni sopivat tänä päivänä Johannes Kastajan sanat Jeesusuksesta: ”Hänen tulee kasvaa, minun vähetä”. Tätä koulua käyn edelleen, Jumalan armosta.

ANNELI KIURU
Hämeenlinnan
Valkonauha ry
Kuvat Anneli Kiurun
kotiarkisto

(Jatkoa sivulta 6)

toen, Kylli tyylikkäästi ja ryhdikkäänä ottamassa vastaan Anita-puheenjohtajan rinnalla tervehdyksiä Turun Valkonauhan täyttäessä vuosia. Mieleeni tulivat myös ne syksyllä 1987 Kyllin kanssa käymäni keskustelut. Niistä jäi mieleeni kaunis rakkaustarina, joka jatkui päättyessäänkin. Olin itse tuolloin juuri tutustunut mieheeni ja olin kovin rakastunut ja kuuntelin ”suurin korvin” Kyllin puhetta

avioliitosta ja rakkaasta, joka täytyi luovuttaa sodalle.

Rakkaus ei kuitenkaan hävinnyt vaan se jatkoi kasvuaan Paavossa ja Ristossa ja siten heidän lapsissaan. Kylli oli esimerkillinen uskollisuudessaan, rakkaudessaan, työssään ja osoittaessaan ystävyttä. Kylli Koski-Tuuri on yksi niistä henkilöistä, jotka sitoivat sukupolvia yhteen Turun Valkonauhassa. Hänen osoittamansa malli tuntuu meitä kohtaan siunaavana vuosien

takaa ja vielä silloinkin kun kukaan ei muista minua tai meitä nimeltä, silloin kun olen enää vain Taivaan Isän tiedossa. Kylli siirtyi Taivaan kotiin 19.5.2005 yli 93 vuoden iässä.

Tämän kirjoituksen mahdollistivat Paavo Koski-Tuurin nauhoittamat Kyllin muistelmat ja Mika Koski-Tuurin käyttöni antama materiaali.

IRJA ESKELINEN

JÄSENISTÖ KOOLLA

Suomen Valkonauhaliiton kevätkokous järjestettiin 13.4. Lohjalla Vivamon toimintakeskuksessa. Koollla oli lähes 40 henkeä eri puolilta maata. Kokouksessa käsiteltiin kevätkokoukselle kuuluvat sääntömääräiset asiat. Lisäksi tutustuttiin Vivamon historiaan ja nykypäivään ja erityisesti niihin yhteisiin ”juuriin”, joita havaitsimme olevan Vivamolla ja Suomen Valkonauhaliitolla.

Vivamon johtaja, virsirunoilija **Anna-Mari Kaskinen**, kertoi näistä yhteisistä taustoistamme pukeutuneena rooliasuun esittäen neiti **Karin af Björkesteniä**, joka vuonna 1916 osti maapaikan, joka sitten nimettiin Vivamoksi. Karin toimi ylihoitajana Tallbackan sairaalassa, mutta haaveili maaseutupaikasta ja niin hän sitten ikään kuin ”vahingossa” osti itselleen tuon tontin torppineen. Sitten hän kanssaan Vivamoon asettuivat myös **Evi Strähle** tytärtärensä **Karinin** ja **Maryn** kanssa. Linkki, joka yhdistää Vivamon ja Valkonauhan on

tanskalainen valkonauhahettiläs ja Raamattukodin perustaja **Elisabeth Selmer**. Hän vieraili Suomessa useaan otteeseen ja ystävystyi tämän Vivamon ydinjoukon kanssa ja muutti pysyvästi heidän luokseen 1919 viiptyen siellä aina kuolemaansa asti, vuoteen 1954.

Anna-Mari Kaskinen esitti roolihahmoaan, Vivamon ensimmäistä omistajaa, Karin af Björkesteniä.

Saimme paljon mielenkiintoista tietoa Selmeristä ja muistakin Vivamon vaiheisiin

liittyvistä rohkeista naisista, jotka panivat kaiken turvan sa Jumalaan. Tutustuimme myös Vivamon museoon, jossa Strählen tätien aika herää eloon. Heidän uskonsa kantoi ja tänä päivänä sillä perustalla on Kansan Raamattuseuran monipuolinen toimintakeskus. Vivamo on ollut hyvä paikka antaa siementen itää, sillä pohja luotiin jo varhain. Vivamon historiaan ja henkilöihin voi tutustua **Linda Heleniuksen** ja **Anja Järven** kirjoittamasta teoksesta ”Vivamo ja sen asukkaiden vaiheita” sekä teoksesta ”Käden kosketus – näkymiä Vivamon vaiheisiin”, jonka kirjoittajana Lindan ja Anjan lisäksi on **Marketta Vaismaa**.

Kiitos Teille valkonauhasiskot, että lähditte joukolla mukaan. Kiitoksia **Anna-Mari Kaskiselle**, **Sirpa Snellmanille** ja kaikille teille, jotka otitte meidät niin ystävällisesti vastaan. Tulemme varmaan jatkamaan yhteistyötä muissakin merkeissä.

IRJA ESKELINEN

Ajatelmia

*Mistä tulee tämä sielun hiljaisuus,
tämä rauha, joka saa hiljentämään
vauhtia ja olemaan läsnä omissa
askelissa?*

*Olla matkalla jonnekin ja huomata,
että tämä riittää – olla matkalla.*

*Eikö sitten koskaan ole aika, voi kysyä.
Aika on aina, kunhan sitä ei kahmi
itselleen, vaan antaa käsien levätä.*

*(Carl-Erik af Geijerstam ”Meneillään olevia
ajatuksia”, Tankar under gång)*

Eläviä sanoja

Äiti

*Jeesuksen ristin luona seisoivat hänen äitinsä ja tämän sisar sekä Maria, Klopaksen vaimo, ja Magdalan Maria.
(Joh.19:25-27)*

Jeesuksen kuoltua vain äiti ja muutamat naiset jäivät Golgatalle. Opetuslapset olivat paenneet ja muut ihmiset menneet menojaan.

Mutta äiti ei vetäydy. Vaikka lapset menisivät menojaan, äitiin voi aina luottaa. Useimpien kokemus on, että äidin arvo vain kasvaa vuosien kuluessa. Vahinko vain, että joskus tämän ymmärtää liian myöhään.

Kirjailija Bertolt Brechtillä oli tällainen äiti: ”Kun hän oli kuollut, laskettiin hänet maan sisään. Hän oli niin kevyt, maa tuskin tunsi hänen painoaan. Miten paljon tuskaa tarvittiin, kunnes hän oli niin kevyt.”

Jumala, kiitän sinua äideistä, elämän kantajista ja sielun lääkäreistä. Kiitän sinua omasta äidistäni.

Jorma Laulaja teoksessa Tämän päivän matka (Kirjapaja 2002)

